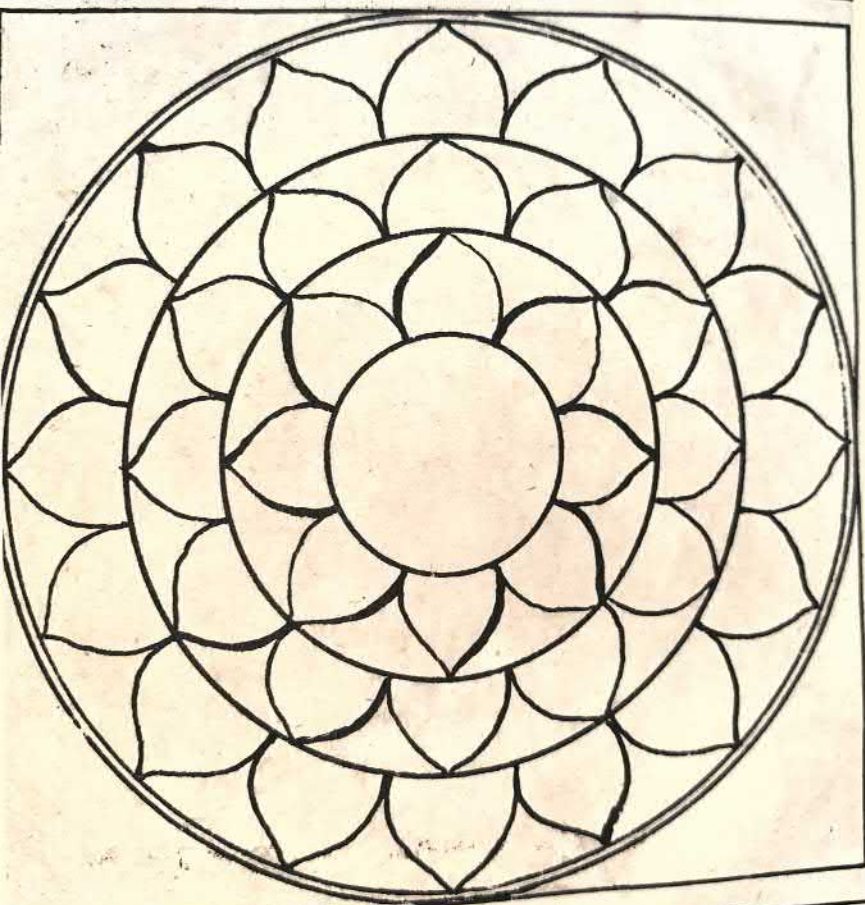

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

—
—

ॐ

శతానందవృత్తిః.

ఓంహిరణ్యవజ్రేకత్యస్య పంచదశర్చస్య సూక్తస్య ।
 జాతవేదాగ్నిర్దుర్దామహలక్ష్మీర్దేవతా । శ్రీంబీజం - హింశక్తిః -
 క్షీంకీలకం - లక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యధైర్యవినియోగః । త్రామిత్యాది
 పదంగన్యాసః॥ ధ్యానం॥ యాసాపత్యాసనస్తావిపులకటితటీ పద్మ
 ప్రతాయతాక్షీ గంభీరావర్తనాభిస్తన భరనమితా శుభ్రవస్త్రా
 త్తరీయా । లక్ష్మీర్దివ్యైర్జేంద్రైర్మచిగణాచితై స్సాన్నిపితా
 హేమ కుండైనికత్యంసా పద్మహస్తామమ వసతు గృహేసర్వ
 మాంగల్యయుక్తా ॥ ఇతిధ్యాత్వ ముద్రాప్రదశ్యక సూక్తం
 పూజితే ॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

శ్రీసూక్తయంత్రం వక్ష్యామి మహాలక్ష్మ్యవిశేషతః । సర్వ
 సౌఖ్యాదంపుణ్యం సర్వపాపప్రణాశనం ।

కర్ణికాకేసరోపేతం వస్వాదిత్యదశంభవేత్ । పాదశం
 పత్రమాలిఖ్య భూపురణసమన్వితం ।

శ్రీబీజంసాధ్యసంయుక్తం కర్ణికాయాంవిలిఖ్యతు । వస్వా
 దిత్వర్షోద్వస్తసంఖ్యా వ్రతేష్వపియథాక్రమం । శ్రీసూక్త ఋచమ

ధార్థ మాత్మ్యచతోబహిః । యశ్చచిప్రయతోభూత్వా ఋచా
మాత్మకయాపిచ । సంవెష్ట్యచథరాబింబ కోణేషుశ్రియమావిభేత్.

శ్రీసూక్తయంత్రమేతత్తు ధారయద్యోయథావిధి - పుత్రా
రోగ్యధరాధాన్య ధనగోసత్యశాలినీం - లభ్యాతుబహుశాం లక్ష్మీం
జీవేచ్ఛశరదాంశతం - ఇదంయంత్రం తామ్రపత్రే లిఖిత్వాచ
సుబుద్ధిమాన్ - ముత్వాజ్యైస్సత్తుసంవీతం సంస్థాప్యాంకణభూ
తల - పరిచారయతాంలక్ష్మీం పూజయత్పూర్వమాగ్గతః - చతు
ర్థ్యంతేనసూక్తేన మహాలక్ష్మీంసమర్చయేత్ - సర్వాణ్యభ్యుపహ
రాణి సూక్తేనైవతుకారయేత్ - దేవీంసాదరణం పూజ్య శ్రీ
బలించవిధాయచ - ఎవమాచరతః పుంసోవర్ధంతే సర్వసంపదః -
పుత్రైఃపౌత్రైః ప్రథాదాతై రిష్టైశ్చవివిధైర్ధనైః - నానైరత్వైర
సంఖ్యాతై ర్గోభిస్సమృషభైరపి - తస్మిన్లపహమహాలక్ష్మీ ర్వసత్యా
భూతసంప్లవం - భూతప్రేతపిశాచాద్యై ర్మహారోగైర్మజాభ్యతే -
అపమృత్యుశ్చనైవాస్తి తస్మిన్దేహేచతుర్ముఖ - సర్వైశ్చర్వం గృ
హేతస్యనృత్యంతి నిధయస్సరా - అచలాశ్రీ ర్మహాలక్ష్మీ ర్వసతిం
కురుతేసదా. ఋగ్వేదే శ్రీసూక్తే ప్రథమాఋక్.

మహాలక్ష్మీరర్చకోశ (శ్రీ)భగవాన్-సూక్తవైవిధిప్రీతం

శ్రీసూక్త భావ్యం.

x

ప్రజ్ఞాకంచవదామ్యహం) అస్యశ్రీ శ్రీసూక్త ప్రథమముక్
మహామంత్రస్య - జాతవేదముషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - సర్వ
సౌభాగ్యదాయినీ శ్రీమహాలక్ష్మీర్దేవతా - హిరణ్యవర్ణామితిబీజం -
స్వాహాశక్తిః - శ్రీంహ్రీంక్షీంకీలకం (శ్రీంబీజం - హ్రీం శక్తిః -
క్షీం కీలకం ఇతి శానందవృత్తా -) శ్రీసూక్త ప్రథమముచ్చాసః
మంత్ర ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః - హిరణ్యవర్ణాం - అంగు
ష్ఠాభ్యాంనమః - హరిణీం - తజనీ - సువర్ణ రజతస్రజాం -
మధ్యమా - చంద్రాం - అనామికా - హిరణ్మయీం - కనిష్ఠికా
భ్యాం - లక్ష్మీం - కరతలకర - నమః - ఎవంహృదయాదిస్వాహః -
ధ్యానభేదం ప్రవక్ష్యామి సర్వసౌభాగ్యసిద్ధయే ॥ కాంత్యాకాంచ
నసన్నిధాం హరిణి ప్రత్యౌశ్చతుర్భుగైర్నైర్నైక్షీప్తహిరణ్మయా
వృతఘృతైరాసిచ్యుతానాం శ్రియం । నానారత్న సముజ్వలాం
కరలసత్పద్మాం కిరీటోజ్వలాం క్షౌమాబద్ధనితంబ చింబలసీతాం
పంచదరవిందస్థితాం । పంచపూజా.

ముగ్ధే శ్రీసూక్త ప్రథమాముక్.

ఓమ్॥ హిరణ్యవర్ణాంహరిణీం సువర్ణరజత స్రజామ్ ।
చంద్రాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీంజాతవేదోమ ఆవహ॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

ఓమ్॥ వేదార్థస్య ప్రకాశేన తమోహార్ద్రం నివారయన్ ।
పుష్కరాంశ్చ తురోదేయా ద్విద్యాతీర్థమహేశ్వరః॥ *

ప్రథమవర్గే ప్రథమూఋక్॥ హిరణ్యవర్ణా మిత్యాదికా ।
హేటాతపేదః - జాతప్రజ్ఞ - అశ్వేత్వం॥ హిరణ్యవర్ణాం - హిర
ణ్యస్య సువర్ణస్యేవ వర్ణంకా నిర్వస్యాస్తాం । హరిణీం - హరిత
వర్ణాం, హరిణీ రూపభరాంవా । శ్రీభృకత్వాహరిణీ రూపమర
ణ్యేసంచచారహః, - ఇతిపురాణాత్॥ సువర్ణరజతస్రజాం - సువ
ర్ణస్య పుష్పాణి సువర్ణాని - ఏవం రజతస్య రజతాని, తేషాం స్రజా
మాలాయస్యాస్తాం - స్రక్సాహచర్యాత్పుష్పాణీత్య వగమ్యతే -
పుష్పసాదృశ్యాత్ పుష్పభలేత్యాదినాలుక్ - ఆబంధైవహలన్తా
నామ్, ఇత్యాది - యద్వా సువర్ణ రజతవికృతశృంఖలాం॥ సుష్టు
వర్ణోయస్య తత్సువణికం యద్రజితంచ తత్సుష్టుస్రజాంతద్వి కృత
శృంఖలాంవా - చద్రాం - చంద్రవత్స్వకాశమానాం । తద్రూ
పేణా వస్థితాంవా॥ హిరణ్మయీం - హిరణ్యస్వరూపాం । హిర
ణ్యవిగ్రహాంవా॥ లక్ష్మీం - లక్ష్మణవతీం॥ లక్ష్మీర్నామాలక్ష్మణాదితి నిరు
క్తతే । ఏవం రూపాంక్రియం॥ మే - మహ్యం - మదగ్ధం । ఆ

వహ - అహ్వయ! అగ్నేదేవహేమాత్మత్వా దాహ్వనంతదధీన
మితిభావః॥౧॥

హిరణ్యవర్ణామితి ప్రథమాముక్ । హేజాతవేదః - అగ్నే!
హిరణ్యవర్ణాం - స్వర్ణకాంతిం । హరిణీం - హరితవర్ణాం హరి
ద్రాభాం । సువర్ణరజతస్రజాం - హేమరౌప్యమయకమలమాలాం ।
చంద్రాం - సకలజనాష్టదకారిణీం - హిరణ్మయీం - హిరణ్య
స్వరూపాం । ఏతాదృశీంలక్ష్మీంమే - మమసర్వాభిష్టసాధనాయ ।
అవహ - ప్రేషయ॥౧॥

శ్రీకంఠభాష్యమ్.

ఓంహిరణ్యవర్ణామితిసూక్తే నాగ్నింప్రార్థయేత్ - అగ్ని
స్తుష్టోయజమానాయ శ్రియంప్రయచ్ఛతి । అగ్నిస్తురుద్రవివ! రుద్రో
వావిషోఽగ్నిః ఇతిశ్రుతేః । రుద్రోహిపురుషః । పురుషోవైరుద్రః
ఇతిశ్రుతేః । తస్యపత్నిభగవత్యుమైవలక్ష్మీః । హీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ
పత్నీ ఇతిపురుషసూక్తోక్తేః । పురుషోహిమహాదేవశ్శివః - వేదా
హమేతం పురుషంమహంతమితితత్రైవోక్తేః । తథాచ అగ్నిస్వరూ
పిణః పరమేశ్వరస్యోపాసనేన తచ్ఛక్తివిభూతేర్మహాలక్ష్మ్యోప్రాప్తి
ర్భవిష్యతితినిధ్యం । ధనార్థిభిరగ్నిగుహస్య విశ్వరాచభిభిరీశ్వర ఇ

త్యాజిస్త్యతే । ఆరోగ్యంధాస్కరానిచ్చే చ్చియమిచ్చేద్ధతాశ
వాత్ । విశ్వర్యమిశ్వరాదిచ్చేద్ధేక్షమిచ్చేజ్జనాదకనాదితి॥ సూక్త
ఋచర్దపశ్చదశ । హిరణ్యవర్ణామితప్రథమాఋక్ । అస్యార్థః -
హిరణ్యవర్ణాం - హిరణ్యవర్ణరూపాం । జ్ఞానమాత్మనిభాసూర్యే
చద్రేజ్యోత్స్నాపభేద్యనిః । వర్ణోహిరణ్యేపయసీ ఘృతంత్యమసీమా
తృకే ఇతిశ్రీస్తుతావగస్త్యకైః । హిరణ్యవర్ణాం మణిమాపురాం
ఘ్రిం ప్రసన్నవక్త్రాంశుకపద్మహస్తాం । విశాలనేత్రం ప్రణమామి
గౌరీవచోవిదం వాచముదీరయంతంఇతి జైమిన్యుక్తేః హిరణ్యవర్ణ
సదృగ్వర్ణావా । తత్తస్యర్ణసవర్ణాభామితి శ్రీపురాణాచ్చ । హరి
ణీం - హరిణీరూపాం । యజ్ఞోగ్నిర్మృగరూపేణ భావశిష్టపురా
ధ్వరే । రుద్రస్తాకృష్య తచ్ఛక్తిం మృగంజగ్రాహవైష్ణవీం ఇహై
వరదక్షాధ్వరాధ్యాయాకైః । అథవాహరిణీం - హరిద్రాధాం హరి
ద్ర చూర్ణ లిప్తత్వాద్వా - హరిణీం పూజయే ద్దుగాణం హరి
ద్రాచూర్ణనిమిత్తాం ఇతి హరిద్రాగౌరీవ్రతకల్పోక్తైః । సువ
ర్ణ రజతద్రుజాం - సువర్ణ మయ్యః రజతమయ్యశ్చ స్రజఃహారాః
యస్యాస్తాం చద్రాం - చది ఆహ్లాదనెదీప్తౌచ, రకిచద్రామితి
టాబంతంరూపం - ఆహ్లాదికాంప్రకాశాంచ । జ్ఞానానందస్వరూ
పిణీమితియావత్ - చద్రేవిద్యమానా చాంద్రి చన్ద్రికా చన్ద్రేతి

వివక్ష్యతే। పౌర్ణమిన్యాం చంద్రబింబభ్యాత్వా శ్రీలలితాం వి
 తాం ఇతి హయగ్రీవోక్తేః। హిరణ్మయీం - వికారాద్ధమయట్ -
 హిరణ్యోత్పన్నావికృతాం। తత్సవర్ణమభవత్ - ఇతిశ్రుతేః। పవి
 త్రమయీంవా - పవిత్రంనైహిరణ్యం ఇతిశ్రుతేః - మూలప్రకృతే
 గ్భగతః పరిణామ్యుపాదానత్వేననైవహిరణ్య రూపేణ పరిణతేతి
 భావః। హిరణ్యరేతసశ్శంభోశ్శక్తిఃప్రోక్తా హిరణ్మయీ। ధనా
 ధిరుపాస్యైషా జాతవేదసిసర్వదా ఇతి తాళికా పురాణ వచ
 నాత్। ద్రాదుర్యాధేమయట్। హిరణ్మయీం - హిరణ్యప్రచురాం।
 ప్రాచుర్యంచస్య సమానాధికరణ సజాతీయాలృత్వరూపం స్వ
 వ్యధికరణ విజాతీయాలృత్వరూపంవా। తేనచ ధనాధికాంభాగ్య
 సమృద్ధాం విత్తపూర్ణామితిభావః। లక్ష్మీం - శోభాసంపత్తిపద్ధా
 రూపాం। శోభాసంపత్తిపద్ధానులక్ష్మీ శ్రీరపికీర్త్యతే - ఇతికోశా
 త్। యద్వాలక్షణవతీం। లలితాశారదాలక్ష్మీరైకైవ భగవత్సు
 మా। తత్తల్లక్షణసంయుక్తా పురుషార్థప్రదానృణాం ఇతిదేవీ పురా
 ణోక్తేః। తాదృశీంక్రియం మేనుహ్య మావహ ఆకారయేతిజాత
 వేదసమగ్నింస్సార్థయేత్॥౧॥

ఓమ్॥ హిరణ్యవర్ణామితి ఋక్పాథమికీ। హిరణ్యం
 విష్ణురాభ్యాత సస్యవర్ణస్తునైష్ఠవీ। లక్ష్మీహిరణ్యవర్ణేతి శ్రుయ

తేనకప్రభేతి శ్రీపురాణాత్ ॥ హరిణీం - హరిణీంతుహరేః చత్వీం
 హరి ద్రవహరిణీం, ప్రపద్యేహం హరిద్రాభాం హరిణాక్షీంహిర
 ణ్ణయ్యామితి ఆధర్వణికస్తుతే ॥ సువర్ణ రజతస్రజాం - పిశంగ
 భవభాభిశ్చస్ఫిరహ్లాసమూర్తిభిః । సౌవర్ణైకమలైనిత్యంరాజ
 తైశ్చిర్విభూషితేతి మహాలక్ష్మీకోశే ॥ చంద్రాం - చంద్రవత్
 ప్రకాశనూహం, చంద్రాంచంద్రనిభాస్యాం చపలాంచంద్రస్య
 సోదరింకలయే, ఇతి సుధాద్ధరణే ॥ హిరణ్మయీం - హిరణ్యరూపేణ
 భివ్యక్తాం, హింకారోవజః, రమగ్మిః, తిన్ద్రయీం - తత్కృంతి
 ప్రచురాం, దంభాశ్యాత్తకదివ్యతేజః ఘంజమంబుళాం రిపునిగ్రా
 హికాం పాపఘ్నమితివా ॥ లక్ష్మీం - లక్ష్మవతీం । జ్ఞానైశ్వర్య
 సుఖారోగ్యధనధాన్య జయాదికం । లక్ష్మయస్యాస్సముద్దిష్టంసా
 లక్ష్మీతినిగద్యత ఇతినిరుక్తసారోక్తైః ॥ హేజాతపేదః శాస్త్రయో
 సేభోభగవత్త్వదీయాం లక్ష్మీంమేమహ్యంఆవహ ఆకమయేతి
 యజ్ఞపురుషంప్రార్థయేత్ । తనసారాయణఃప్రీతో లక్ష్మీంభక్తాయ
 దాస్యతీతతత్రైవోక్తైః ॥ ౧ ॥

మన్త్రకల్పాణావే.

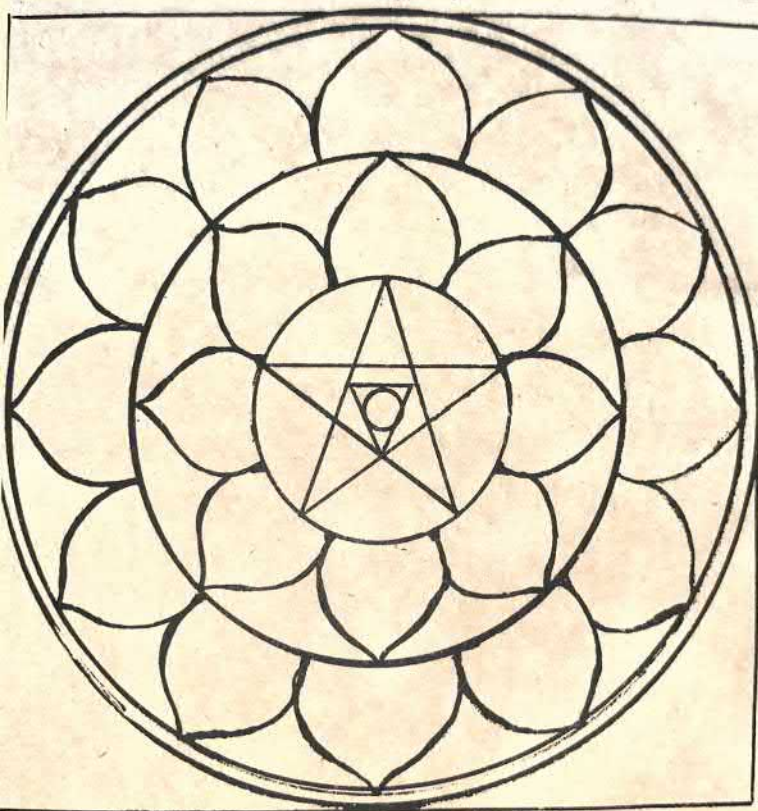
హిరణ్యవర్ణామిత్యుక్తాం శ్రీసూక్తప్రథమామృతం, శ్రీం
 హ్రీంక్షీమితివిస్మయ హిరణ్యప్రతిమాంయజేత్ । లక్ష్మీంసంపూజ్య

హరిద్రమాన్తసౌవర్ణపంకజైః। రాజ్యతైఃపుండరీకైశ్చ పూజయేదా
 స్సువాసినీః ॥ పూర్ణేందౌపూర్ణకుంభేవా ధ్యాత్వా నారాయణీం
 పరాం। ప్రాప్యక్షమాలాంసౌవర్ణీం కమలాసనసంస్థితః॥ ఋచం
 తుప్రజపేదాద్యాం ప్రత్యహంతిసహస్రకం। త్రిసంధ్యమేవంలక్ష్యం
 తే క్షీరైరయుతతర్పణం॥ సహస్రమాజ్యహోమశ్చ శతబ్రాహ్మణ
 భోజనం । స్సువాసినీనాందశకంసాలం కారమథార్చయేత్ ॥ ఏ
 కాంధేనుం సవత్సాంచశ్రోత్రయాయ ప్రదాపయేత్। ఇత్థమక్షర
 లక్ష్యంతం యోజపేన్నియతవ్రతః । హిరణ్యపూర్ణస్తేజస్వీధనాధ్యో
 భోగధాగ్యవాక్ । జపేచ్ఛిరంశరీరాంతేచంద్ర సాయుజ్యమా
 శ్చుయాదితి॥

ఇతిప్రథమర్చివరణసర్వోపాస్సమాప్తః.

తాత్పర్యము ॥ లోకమునందు సుఖము నుసంగునవి
 బంగారు, వెండియును ధనము. అది పుణ్యలభ్యముగాన నష్టాన్ని
 కమలములచేత అగ్నియపాస్యం డగును. అతని యజ్ఞ నారా
 యణుం డని వైష్ణవులు, రుద్రస్వరూపుం డని శైవులు, దుర్గా
 స్వరూపుం డని శాక్తులు ఈలాగున తత్తత్సమయపాదులు భావించె
 దరు. త్రిమూర్తులయందు గల రమాభారతీ గౌరీ స్వరూపిణి
 యగు పరశక్తి లక్ష్మీ యనదగును. ఆమె బంగారువలె వెలుగు

చుండును. బంగారు వెండి పూలతో పూజింపబడి యుండును, చంద్రునివలె సంతోషము నొసంగుచు భాసిల్లి చంద్ర మండలమున భావింపబడే తగిన చంద్రసోదరి యగును. మరియు భక్తులకు భంగారమైవలసి వచ్చునది, ఇట్టి లక్ష్మీని నాకు దయచేయుమని యజ్ఞేశ్వర స్వరూపుండైన భగవంతుని ప్రార్థించుట శ్రీ సూక్తంబున ప్రథమ మస్తోత్రము, ఈ మంత్రమును ద్విజులు గురుముఖంబున నుపదేశము జేసి పరిశుద్ధులై నియత వ్రతమున సక్షరమున కొక లక్ష ప్రసారము జపము చేయవలసినది ౩౨ - లక్షల జపము బంగారిపూసల జపమాలతో పద్మాసనమున గూర్చుండి సూర్యాభిముఖముగ జపము చేయవలెను ఒక లక్ష జపము కాగానే ౧౦ వేల క్షీరతర్పణము, ౧౦౦౦ - ఆజ్య హోమములు, ౧౦౦ బ్రాహ్మణులకు సంతర్పణ, ౧౦ - ములైదలకు ఆలంకార పూజ, ౧ - గోదానము చేయవలసినది - దినమునకు చూడు సంధ్యలలో, ౩ వేల జపప్రసారం ౩౪ - దినములకు ౧ - లక్ష జప మగుచున్నది. రెండు దినములు హోమ తర్పణాది శాంతి, ఈలాగున ౩౬ - దినములకు ౧ - లక్ష ప్రసారం ౩౨ - లక్షలకు సుమారు ౩౪ - సంవత్సరమునకు ఈ జపము పూర్ణమగుచున్నది. నియమముతో నవిచ్ఛిన్నముగ

జపింపవలయు, తక్కువ పక్షము ౬ - వేల రూపాయలు నెలపు
కావలసినది - దేశ కాలక్రియా కర్తృద్రవ్య శుద్ధి కలిగియుండ
వలసినది - శక్తుడైనపట్ల తానే చేయవలెను - ఆశక్తుడు బ్రాహ్మణ
ద్వారా చేయింపవచ్చును, లక్ష్మీప్రసాదము వలన భన భాన్య
భోగభాగ్య సంపదగలిగి వర్ధిల్లును. తుదకు చంద్రలోక ప్రాప్తి
యగును. అనుప పన్నుడు శక్తికొలది చేసిన సంతకు తగిన ఫల
మగునని॥శ్రీరస్తు॥

యంత్రోద్ధారము.

త్రికోణం పంచకోణంచ తథాష్టారమతఃపరం - ఆదిత్య
పద్మంభూబింబ మెవంచక్రంసమలిఖేత్ - బిందాశ్రీ బీజమా
లిఖ్య భూబింబాంతంమనులిఖేత్ - శాతకుంభమయేషత్రే లిఖి
త్యా యంత్రముత్రమం - - కంఠేనబాహుమూలెన శిరసాధార
యెత్సుధీః.

పుత్రపౌత్రాదిభిస్సార్థ మైశ్వర్యమతులంభవేత్ - భాన్యం
భనంతథాక్షేత్రం రాజ్యంపుత్రంచబంధవం - స్త్రీయం మైత్రీం
తథాసర్వం లభతేయంత్రధృత్పూర్ణ - కృతఘ్నానం పశుఘ్న
నాం దుష్కుర్కనిరతాత్మనాం - దుశ్శీలానామశాంతానాం లక్ష్మీ

విద్యాంసదర్శయేత్ - గోపయోత్సర్వయత్నేన - మంత్రరాజః ప
పుస్తకం - గోపనాత్సర్వసిద్ధిస్య స్తోమోలక్ష్మీప్రసాదతః.

ఇతి ప్రథమ ఋగ్వీవరణ సంగ్రహః.

శ్రీసూక్తద్వితీయాఋక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే.

అస్యశ్రీ శ్రీసూక్తద్వితీయ ఋజ్జహామంత్రస్య - జాత
వేదాఋషిః - అనుష్టుప్ శందః - శ్రీరాజ్యలక్ష్మీర్దేవతా - శ్రీం
బీజం - హ్రీం శక్తిః - క్లీం కీలకం - మమరాజ్యలక్ష్మీ ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థే జపే వివిద్యోగః - ఓం శ్రీం తాంమత్రావహ - ఆంగుస్తా -
ఓం హ్రీం జాతవేదోలక్ష్మీం - తజానీ - ఓం క్లీం అనవగామినీం -
మధ్యమా - ఓం క్లీం యస్యాంహిరణ్యం విందేయం - అనామికా -
ఓం హ్రీం గామశ్వం - కనిష్ఠికా - ఓం శ్రీం పురుషానహం - కరతలకర -
విపంహృదయాదిన్యాసః - ధ్యానం - కాయాలై రైఖిలాద్యైర్నవ
మణిఖచితై ర్భూషణైర్భాసమానాం కర్పూరామౌద వక్త్రామి పరి
మితకృపాపూర్ణా నేత్రారవిందాం - హేమాధాం దివ్యవస్త్రాం
మృగమదతిలకాం పద్మవక్త్రాముదారాం శ్రీలక్ష్మీం పద్మహస్తాం
నతజననరదాం సర్వభూత్యై నమః.

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

చతురంగ బలౌ పతాం ధనధాన్యసఖశ్వరీం - అశ్వా
రూఢామహంవందే హిరణ్యలక్ష్మీం హిరణ్మయీం -
మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

శివంధ్యాత్వా జపెన్నంత్రం లక్షమూత్రమతంద్రితః

శ్రీసూక్తే ద్వితీయాముక్.

ఓం॥ తాంమహావహజాతవేదో లక్ష్మీమనపగామినీం ।

యస్యాంహిరణ్యంవిద్యేయం గామశ్వంపురుషానహం॥౨॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యం.

హేజాతవేదః - అశ్వే । త్వం । అనపగామినీం - అపగ
మనరహితాః, అనపాయినీమిత్యర్థః । తాం - వక్ష్యమాణాం ।
లక్ష్మీ । మే - మహ్యం । ఆవహ - ఆహ్వాయ । యస్యాం - శ్రీదేవ్యా
మామూతాయాంసత్యం । హిరణ్యం - సువర్ణం । గాం -
ధేనుం । అశ్వం - వాజినం । పురుషాన్ - పుత్రమిత్రదాసఘా
తాన్ । అహం । విద్యేయం - ప్రాప్నుయాం॥౨॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

హేజాతవేదః - శ్రాతాశ్వే । యస్యాంలక్ష్మ్యమాగతాయాం
సత్యం । అహం । పురుషాన్ - పుత్రాదీన్ । గాం - ధేనున్ ।

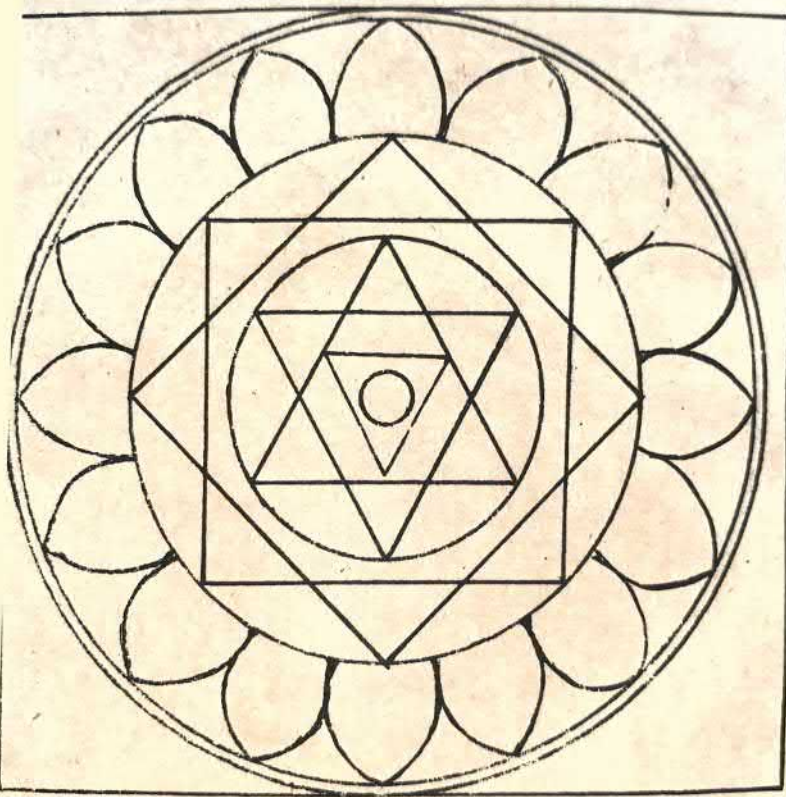
అశ్వం - తురగాదివాహనవిశేషాత్ | హిరణ్యం - కనకాదివస్తు
ని | విద్వేయం - లభేయం | తాం | అనపగామినీం - కదాచిదపి
మాంత్వక్త్వా అస్యత్రగంతుమనుష్యక్తాం మదేకాశ్రయనిష్ఠాం ల
క్ష్మీం | మే - మదర్థం - ఆవహ - ప్రేషయ || ౨ ||

చిద్విలాసవివృత్తిః.

తాం - హిరణ్యవణిత్యాది లక్షణోపేతాం - అనపగామి
నీం - విష్ణురసపాయినీం లక్ష్మీం - రాఘవత్వేభవత్సతా రుక్మిణీ
కృష్ణజన్తని | అస్యేష్వప్యవతారేషు విష్ణురేవానపాయినీతి పరా
శరపురాణాత్ | ఆవహేతి జాలపేదసంప్రాదయేత్ | ఆగతా
యాంచతస్యాం కింతేఫలమితిచేదుచ్యతే | యస్యామితి | యస్యా
మాగతాయాం హిరణ్యంగామశ్వం పురఃసంశ్చాహంవిద్వేయం |
గావస్తథాహస్తి హిరణ్యమశ్వానితి రాజలక్ష్మీహృదయోక్తేః |
శ్రీమిత్యాదిబీజత్రయేణన్యాసః | ధ్యానం || చతురంగ జలోపేతాం
భనధాన్యసుభేష్వరీం | అశ్వారూఢామహంవన్దే రాజలక్ష్మీం హిర
ణ్మయీం | ఇతి | ౨ ||

మంత్రకల్పాణం వే.

ఋచంద్వితీయాం శ్రీసూక్తే ప్రతిసాయం సహస్రకం |

ప్రజపేన్నియతాహారసి ప్రత్యక్షరసహస్రకం॥ త్రయస్త్రింశద్దినే
రాత్రౌ స్వప్నైలక్ష్మీనిప్రసీదతి । శాన్తికర్తాదికంసర్వం ప్రాగుక్త
వకుపాచరేత్ ॥ అవిఘ్ననజపస్సీధ్యేద్యదిలక్ష్మీప్రసాదతః । అన
సాయాంక్రియంయాతి హిరణ్యంగోనరాదితాః ॥ అనవాయా
శవేల్లక్ష్మీప్రస్థజన్మనినాన్యథేతి॥౨॥ ఇతి ద్వితీయర్షివరణం ॥౬౦॥

తా॥ ఓ యజ్ఞేశ్వరుడా - యేలక్ష్మీ నావద్దికి వచ్చినక నేను
ధనమును, పశువులను, వాహనములను, సేవకులను, పుత్రాదులను,
జెంది సుఖించెదనొ అట్టి లక్ష్మీని నాకు దయజేయు మని
ప్రార్థించుట॥ ఈ మంత్రమును నిత్యము సాయంకాలమున
౧౦౦౦ - తడవులు జపించినక ౩౩ - వ దినమున రాత్రీ లక్ష్మీ
దేవి స్వప్నమున ప్రత్యక్షమై వరమిచ్చును - శాంతి క్రమము జప
విధి మొదలైనది మంత్ర శాస్త్రమున చెప్పబడియున్న యది.
౩౩ - దినములు నిర్విఘ్నముగ జపము సిద్ధించితే భాగ్యము
గలుగును ॥౨॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

చిందు త్రికోణవట్కణం వసుకోణం కలాదళం - ధూ
కోణంచ లిఖేత్సంత్రీ చిందావేకాక్షరంలిఖేత్ - కలాదళాంతమే

తైకం మూలవర్ణాక్ లిఖ్యుః - భూకోణమాత్మకాంవేష్ట్య లక్ష్మీ
వీజేనసంయుతం.

ఉపరాగసమారభ్య ఆధారేపోమసూర్యయోః తదాజ్ఞా
దాగ్రహణం మహాలక్ష్మీమనుంస్తరక్ - సర్వసౌభాగ్యదం యంత్రం
బాహుమూలేగతేధవా - ధారయేత్తు మహాలక్ష్మీ స్తత్రైవవసా
ధువం - సహస్రకోశవిక్తిర్లం సస్యజాతైరలంకృతాం । మహిష్వ
కంటకాంప్రాప్య సర్వైశ్వర్యంసమశ్నుతే.

శ్రీసూక్త తృతీయాంకుః.

ఆశ్చశ్రీశ్రీసూక్త తృతీయాంకుః ప్రహమంత్రస్య - అనంద
ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - శ్రీలక్ష్మీ రైవతా ఉకారోవీజం -
తకారశ్చక్తిః - శ్రీంకీలకం - సర్వసౌభాగ్యదాయినీ మహాలక్ష్మీ
దేవతాప్రసాదసిద్ధయై జపేవినియోగః - అశ్వపూర్వాం - అంగు-
రథమధ్యాం - తర్జనీ - హస్తినాడప్రబోధినీ - మధ్యమా - శ్రియం
దేవీం - అనామికా - ఉపహ్వయ - కనిష్ఠి - శ్రీర్థాదేవీబాహు-
తాం - కరతలక - ఎవం హృదయాదిన్యాసః ॥ ధ్యానం ॥ తేజ
ద్వైర్జాతూర్ణాం శశింవనతాటంకయుగళాం డరస్మైరాధీరాం కర

శ్రీసూక్త భాష్యం.

౧౯

కలితపద్మాద్వినయనాం । లసద్గ్రీవాం ధౌమాంశుకవిశద నాభి
సరసిజాం భజామిత్వాం దేవీం ప్రణతజనసౌధాగ్య జననీం -
పంచపూజా

మంత్రః.

ఓం॥ అశ్వపూర్వాంరథమధ్యాంహస్తినాదప్రబోధినీం ।
శ్రియందేవీముపహ్వయైశ్రీగ్ధాదేవీజుషతాం॥ 3॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

అశ్వపూర్వాం - అశ్వాః పూర్వేపురోగాఃస్యాస్తాం । రథ
మధ్యాం - రథాః మధ్యేస్యాస్తాం । హస్తినాదప్రబోధినీం -
హస్తినాంనాదేన బృంహితేనప్రబోధినీం ప్రకషేణణజ్ఞాపికాం ।
దేవీం - దేవసశీలాం, ద్యోతనశీలాంవా । శ్రియం - శ్రయనీయాం
సేవారూపాం । ఉపహ్వయై - సమిపప్రత్యాహ్వయై । ఏతాదృశి
దేవీః - దేవీశ్శ్రీః । మా - మామ్ । జుషతాం - సేవతామ్॥ 3॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

యస్యాస్తేనారూపాయా అశ్వాఃపురోగామిన - స్తామశ్వ
పూర్వాం । రథావవమధ్యేస్యాస్తాం రథమధ్యాం । అగమన

కాలే గజధ్వనీవాంజ్ఞావయత్రం హస్తినాదప్రబోధినం । జేవం -
 క్రిదాదిలక్షణశీలాం । క్రియం - లక్ష్మీం । అహం । ఉపహ్వయే -
 మత్సమీపమాగచ్ఛేత్యాహ్వయే । అహూతాచమయాక్రిడేశావీః -
 జేవీవచనవ్యత్యయశ్చందసః । మా-మాం । జావతాం-నేవతాం ।

మన్త్రకల్పాణవే.

శ్రీసూక్తేతుత్పత్తియర్చః క్రిచీజేనసమాయుతం । న్యాసంకృ
 త్వాజపేన్నిత్యం ప్రాతగ్నిపాతస్సహస్రకం ॥ ఆద్యాదశాద్వాత్పిధి
 స్సన్య దన్యద్ధర్మావిధానవత్ । మంత్రనిర్దాభవేద్రాజా శత్రూ
 జత్వాలభేచ్ఛ్రియం ॥ ౩ ॥

తా॥ సేనయందు గుఱ్ఱములు ముందు వెడలుచున్నవి రథ
 ములు నడుమ నడుచుచుండును, ఏనుగులధ్వని తెలియవచ్చుచుం
 దును, అట్టి సేనా స్వరూపమైన రాజలక్ష్మిని పిలుచుచున్నాను.
 ఆమెవచ్చి నన్ను పొందని, ఇట్టి యగ్ధముగల ఈ మంత్రమును
 ప్రతి దినంబున ప్రాతః కాలమునందు ౧౦౦౦ - అవతుల
 ప్రకారం ౧౨ - సంవత్సరములు జపింప వలసినది. హ్రీంకార
 ముతోచేరిన బీజన్యాసము తగును, మంత్రానుష్ఠాన జప నిధి
 గల క్రమమంతయు కుర్గాకల్పంబున జెప్పబడ్డది. ఈ మంత్ర
 నేర్చుదు రాజ్యము నేలును ॥ ౩ ॥

తరాత్ । కఙ్గతి బ్రహ్మణోనామ, ఇతిపురాణాచ్య । సోత్త్పితాం-
 ఆ- ఈషత్ ఉత్ - ఉద్గతం, యత్ - స్థితం హాసః తేనసహి-
 తాం । ఉపాంత్యలూపశ్చాందసః । హిరణ్యప్రాకారాం - హిర-
 ణ్యస్యప్రాకారోవర్ణః ప్రకృష్య ఆకృతిర్వాయస్యాస్తాం । ఆద్వైం
 స్సినాం । క్షీరోదథే రుత్సన్నత్వాత్ । ఆద్వై సత్తత్రోత్ప-
 న్నాం । రుద్రరూపాంవా । రుద్రశబ్దోత్రమూర్ధ్య స్యస్వరాదిః । ఆ-
 ద్వైయారుద్రః ప్రథమాన విత్తత్యాదౌ తథాదశనాత్ । అస్య
 జాపయశికం । జ్వలంతీం - ప్రకాశమానాం । తృప్తాం - పూర్ణ
 కామాం । అపిచ । తర్పయంతీం - భక్తా మమోరక్తైరితి
 శేషః । పక్షేష్ఠితాం - కమలేతనీనాం । పద్మవర్ణాం - కమలసచ్ఛా-
 యచ్ఛవిం । తాం - ప్రసిద్ధాం । శ్రియం । ఉపహ్వయే - ఆహ్వయే॥౪॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

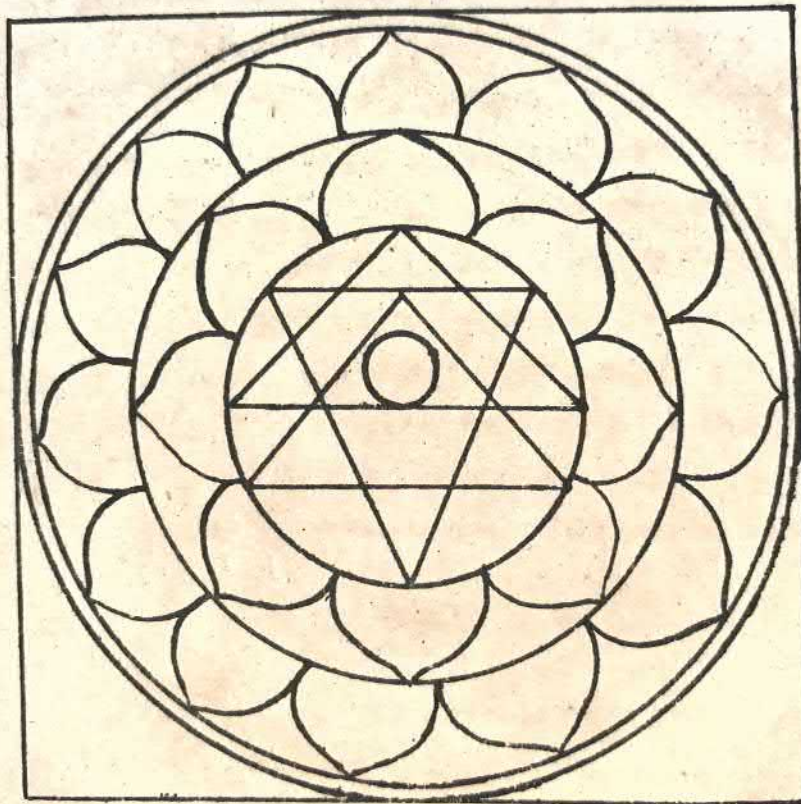
సోత్త్పితాం - ఉత్క్రష్టస్థితేనసహితాం । హిరణ్యప్రాకా-
 రాం - సువర్ణావరణాం । ఆద్వైం - శీతలగుణాం । జ్వలంతీం -
 జ్యోతిస్స్వరూపాం । తృప్తాం - భక్తిపూజాదిభి రితియావత్ ।
 తర్పయంతీం - వరప్రసాదాను గ్రహవిశేషైః స్వభక్తానాం వాం
 ధాపూర్తికారిణీం । పద్మవర్ణాం కమలవద్భాసమానాం । పక్షేష్ఠి-
 తాం - పద్మాధిష్ఠితాం । తాం వాణీం వాక్యరూపాం - తాం -

శ్రియం । ఇహ - మత్సమిపంబ్రతి । ఉపహ్వయే - అవాహనం
కరోమిత్సర్థం॥౪॥

సూక్తార్థరత్నాకరే - అనుష్టానప్రకరణే.

ఋచం చతుర్థం శ్రీసూక్తే ప్రజపేదష్టలక్షకం । సహస్రం
ప్రత్యహంజప్తాత్రి సాహస్రంభృగోద్ధితే ॥ రాకాయాం పంచ
సాహస్రం క్షీరాహారోజితేంద్రయః ॥ పలాశసమిథా హేమామౌ
పయసాగోఘృతేనచ॥ తర్వాణాశీతిసాహస్రం హేమామృతృష్టసహ
స్రికః ॥ బ్రాహ్మణాష్టశతీపూజ్యా శ్రీవాగ్భీ జయంతంస్యనేత్ ।
సంపత్సారస్వతప్రాప్తి ర్భవిష్యతినసంశయః ॥ ఆపంచపూరుషం
సేద్వా నాత్ర కార్యావిచారణేతి॥ శ్రీం ఐమితీసపల్లవన్యాసః ॥
భ్యానం॥ వరదాభయ శుకపుస్తక కరకలితాం కమలమధ్యగాం
కలయే । కమలాంసస్థిత వదనాంకనకావరణ స్థితాంకాంచిత ॥
ఇతి ॥౪॥ ఇతి చతుర్థమంత్రవివరణ సజ్జిహాః॥

తా॥ బంగారి కోటయందు చిరునవ్వు వెలంగి చల్లదన
ముచే తృప్తిజెంది భక్తులకు కామితముల నొసంగుచు కమల
కోమల విమలగాత్రమై కమలమున నివసించి వెలుంగుచున్న సర
స్వతీరూపిణి యగు మహాలక్ష్మిని నావద్దికి బిలిపెదనను యర్థము
గల ఈ మంత్రమును నిత్యము వెద్యేసి వంతునను శుక్రవాతం

శ్రీసూక్త భాష్యం.

౨౫

బుధ ౩ వేలు పున్నమయందు ౫ వేలు ఈలాగున జితేంద్రి
యడై పాలు ద్రావుచు ౮ లక్షలు జపము జేయవలసినది - ౮౦
వేలు క్షీర తర్పణము - మోడుగ సమిధలతో అపు నెయ్యిచేత
౮ వేలు మోనుం - ౮౦౦ ద్రాక్షుణ భోజనము - సంపత్పాక
స్వత బీజములతో న్యాసము. ఇట్లు నర్చిన లక్ష్మీ ప్రసాదము
గలిగి ౫ తలలవరకు విద్యా భనసంపత్తి గలుగును॥౪॥౬౦

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

పూర్ణైందుం పూర్వమాలిఖ్య తద్బహిర్వహ్నిమండలం - అష్ట
కోణం వసుదళం త్రయోదశదళంతతః - ధూపంజన సమాయు
క్తం మనుంతత్రక్రమాలిఖేత్ - స్వస్థనారాజతేతామ్రే భూజ
పత్రేవిలిఖ్యతు - ఎతచ్చక్రంతుబద్ధీయా ద్వంధ్యానాంబమపుత్ర
ణం - సర్వైశ్వర్యకరండివ్యం సర్వపాపప్రణాశనం - గ్రహకోపద్ర
శమనం కృత్యోపద్రవనాశనం -

శ్రీసూక్తే పంచమీఋక్.

శ్రీవిద్యావిలాసే.

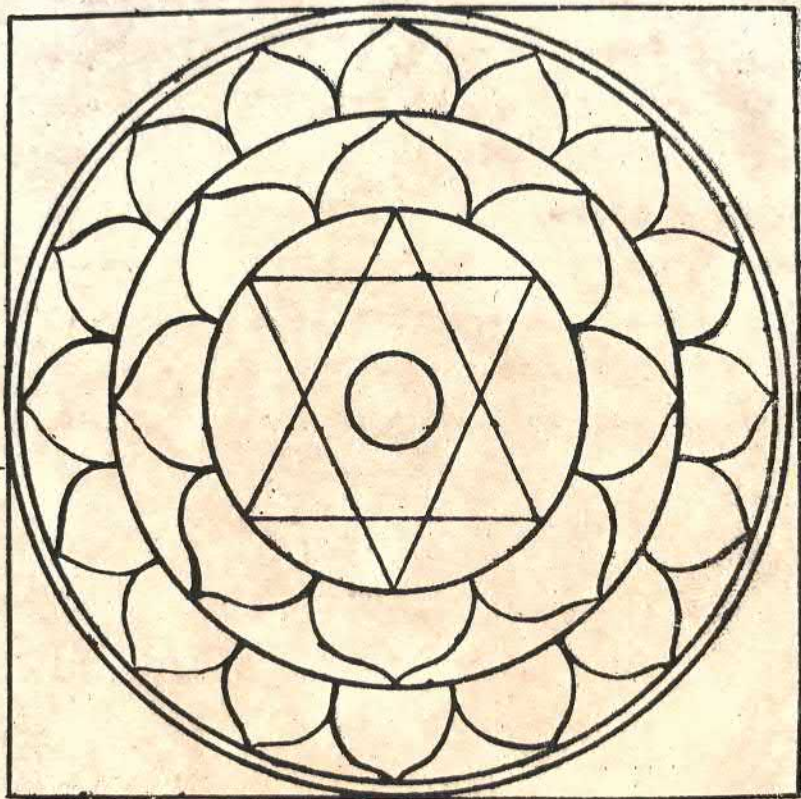
శ్రీ - అస్యశ్రీశ్రీసూక్త ప్రథమవర్గ పంచమఋక్ మహా
మంత్రస్య - ఆనందఋషిః - త్రిష్టుప్ ఛందః - సర్వైశ్వర్య ప్ర

దాయినీ శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రదైవతా - చం - చీజం - గంశక్తి - శ్రీం
 కీలకం - సర్వదారిద్ర్యనాశినీ శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యర జపే
 వినియోగః - ఓంప్రశంశంత్రాం ప్రభాసాం - అంగు - ఓం క్రిం
 యశసాజ్వలంతీం - తగ్జనీ - ఓంప్రహూం శ్రీయం లోకే దేవజుష్టా
 ముదారాం - మధ్యమా - ఓంహ్రీంతాం పద్మినీమీం శరణ
 మహాంప్రపద్యే - అనామికా - ఓంప్రశాం అలక్ష్మీ ర్దేనశ్యతాం -
 కనిష్ఠికా - ఓంప్రశాన్త్యాం వృక్షే - కరతలక - ఎవంహృదయాది
 న్యాసః ॥ ధ్యానం ॥ తేజోమండల మధ్యగాంధ్వినయనాం దివ్యాం
 బరాలంకృతాం డేవీం పద్మవరాభయాం కరతలై శ్చింతామణిం
 బిభ్రతీం - నానాదీవ్య విభూషణాంచ భజతాందౌర్భాగ్య సం
 హరిణీం నానాభీష్ట వరప్రదాననిరతాం వంశివరాం దేవతాం ॥

మంత్రః.

ఓమ్॥ చన్ద్రాన్ప్రభాసాం యశసాజ్వలంతీం
 శ్రీయం లోకే దేవజుష్టాముదారాం ।
 తాం పద్మినీమీం శరణమహాంప్రపద్యే
 లక్ష్మీ ర్దేనశ్యతాం త్వాం వృక్షే ॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

పట్కొణం పూర్వమాలిఖ్య తద్భూమిర్వసుపత్రకం కలా
దశంతతః పశ్చాద్భూమిగృహం తద్భూమిర్భవత్ - బింద్యారభ్యకళా
పత్రే ష్టాభిభక్త్రీమతోమమం - సంఖ్యాన్యకమలావీజై ర్భూమి
హమాత్యకామపి - సమృద్ధ్యైబిల్వఫలకై లిఖితాయంత్ర ముత్త
మం - సమారాభ్య మహాలక్ష్మీం సర్వావరణసంయుతాం - శ్రీ
సూక్తేవార్పయోగ్యక్షీం లక్ష్మీపుష్పేణయోజయత్ - షాన్తాసం
పూజనాత్తాత సర్వభాగ్యమవాప్నుయాత్ - ఎతద్వంద్రం యస్య
శేహపూజితం యత్రవర్తత - తత్రసర్వసమృద్ధిస్యా న్నాత్రకా
ర్యాదిచారణా - ఎతాలక్ష్మీం జతద్విద్వాన్ పురశ్చరణ మ
ర్తతః - కర్పూరైర్విమవారాద్ధై శ్చంద్రైఃకుంభమైరపి - ముఖ్య
రత్నైర్నైరత్నై స్సర్వదాసేవ్యతేనరః -

శ్రీసూక్తే చతుర్థి ఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త చతుర్థిఋక్ మహామంత్రస్య ఆనం
దఋషిః - బృహతీశంధః - శ్రీలక్ష్మీ దైవతా - కాం - బీజం

హింకరిం - శ్రీంకీలకం - శ్రీలక్ష్మీదేవతా ప్రసాదసిన్ధుతై
జవేవినియోగః - కాంసోత్పితాం - ఆంగు - హిరణ్య ప్రాకా
రాం - తగ్గనీ - ఆద్రాంజ్వలంతీం - మధ్యమాతృప్తాం తర్పయం
తీం - అనామికాభ్యాంన - పద్మేస్థితాం పద్మవర్ణాం - కన్ఠిష్ఠికా
భ్యాం - తామి హేమాపహ్వాయేశ్రియం - కరతలకర * ఎవంహృద
యాదన్యాసః ॥ ధ్యానం॥ యాసాపద్మాసనస్తా విపులకటితటి
పద్మపత్రాయతాక్షీ గంభీరావర్తనాభి న్ననభరనమితా శుభ్రవస్త్రీ
త్తరీయా - లక్ష్మీ ద్వివైర్గజేంద్రై ర్మణిగణాభిచితైస్సాపితా హే
మకుంభైర్నైత్యంనా పద్మహస్తామమవసతుగృహే సర్వమాంగల్య
యుక్తా - మంత్రః

ఓం॥ కాంసోత్పితాం హిరణ్యప్రాకారా
మాద్రాంజ్వలంతీం । తృప్తాతర్ప
యంతీం పద్మేస్థితాంపద్మవర్ణాం
తామి హేమాపహ్వాయేశ్రియం॥ర॥

శ్రీవిద్యారణ్యభావ్యం.

కాం - వాఙ్మనసోర గోచరాం, జుర్నిరూప స్వరూపామి
త్కథః । బ్రహ్మరూపాంపా । కోహితేనానుప్రజాపతే - ఇతిశ్రుత్యం

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యం.

అత్రాహంశబ్దప్రక్షేపః ప్రాయాదికః - చద్వాం చద్వీవ
త్ప్రకాశమానాం । ప్రభాసాం - ప్రకృష్టాభాః కాంతిర్యస్యా
స్తాం । ఆబంతేత్యావ । యశసా - కిర్త్యా జ్వలంతీం - ప్రకాశ
మానాం । దేవజుష్టాం - దేవైరిద్వా ద్విస్సేవితాం ప్రీతాంవా
ఉదారాం - ప్రగల్భాంవా । పత్నీనీం - పద్మ లతారూపాం పద్మా
కారాంవా । ఈమితినిసాత అనర్థకః । మితాక్షరప్సవర్థకః కీ
మిమిమితి యాస్కవచనాత్ । ఈకారవాచ్యాంవా । తాం -
శ్రియం । లోకే - ఇహలోకే - శరణం - రక్షిత్రీం । ప్రపశ్యే
ప్రపన్నోష్టి । అహమితిశేషః - అతః హేశ్రిః । మే - మమ ।
అలక్ష్మీః - ఆశ్రిః । నశ్యతాం - నాశంప్రాప్నోతు । త్వాంవృణే -
శరణశ్యేనసుర్వే॥౫॥ ఇతి ప్రథమవర్గః॥౧॥

పృథ్వీధరాచార్య భాష్యం.

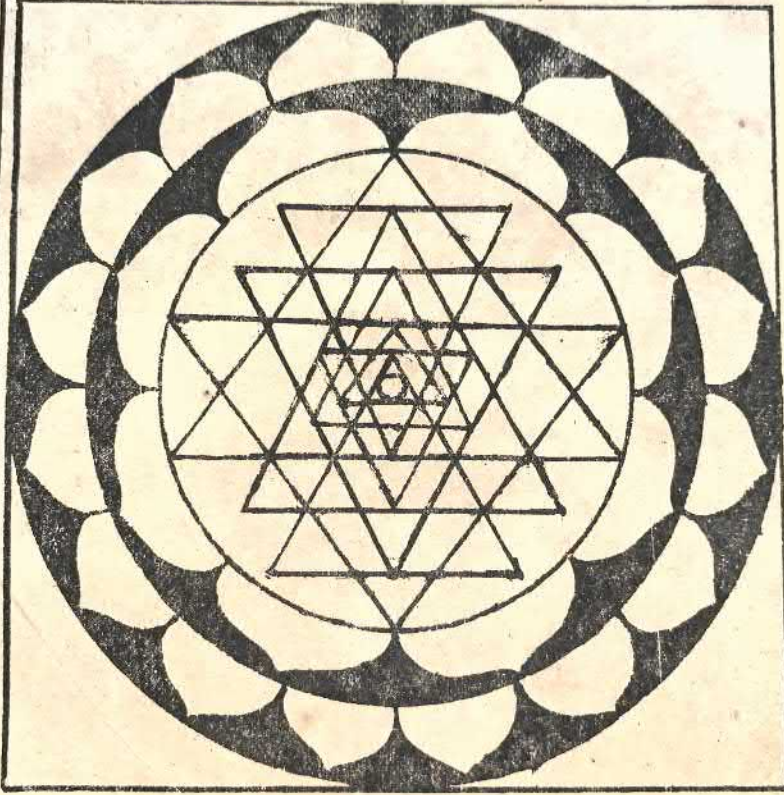
చంద్రాం - సంతోషకారిణీం । ప్రభాసాం - ప్రకీర్తేణ
భాస్వతీం । లోకే - లోకేషుచతుర్దశశసు । యశసాజ్వలంతీం -
విశ్వర్యసంపదౌ దార్యాదీప్రయుక్త కిర్త్యాప్రకాశమానాం । అత
ఏవదేవజుష్టాం - ఇంద్రాదీసేవితాం । ఉదారాం - విస్తారాం -

ద్రీయం దగుచు నిత్యము వెచ్చేసి పంతున నూట నలుబది
 గాలుగు దినములు జపించవలసినది, వట్టి అన్నమే భోజనము.
 విరజాదీక్ష చేసుకొని తిలాజ్య హేమామములను జేయవలయును.
 ఒక సంఖ్యయందు పది పాళ్లలో నొక పాలు కన్నూర గంధా
 దళ తర్పణము. తద్దశాంశము హేమామము. అందరు ముత్రైద
 లను పూజింపవలసినది. అన్ని గోవులకు కసపుమేత బెట్టవల
 యును. అన్ని కమలములతో లక్ష్మిని పూజింపవలసినది. ఇ
 ట్లానర్చిన నీపుణ్య జలముచేత దేవీప్రసాదము గలిగి భూమి
 యందు దాగియుండు నిధి నిక్షేపములు దొరుకును - శత్రువులను
 జయించును - రాజపూజ్యత గలుగును. పగలు జపించినవారికి
 సూర్యలోక ప్రాప్తి రాత్రి జపించినవారికి చంద్రలోక ప్రాప్తి
 యనునది॥౧౬॥

ఇట్లు ప్రథమవర్గము ముగినెను.

యంత్రోద్ధారః.

బిందుశక్తిం తతఃపశ్య ద్వ్యసుకోణంతతఃపరం - దళ
 శుద్ధద్వయంపశ్య త్తనుచ్ఛదసమన్వితం - అప్రవత్రం కలా
 పత్రం భూపురత్రయశోభితం - ఎవంలిఖిత్వా శ్రీశక్రం సర్వ
 సిద్ధ్యకారణం - ఎనాంలక్షం జపేద్విద్వాన్ శురశ్చరణ మార్గ

తః - పశ్చాద్భ్యంత్రం సమావిఖ్య విందావే కాక్షరంస్యపేత్ - త్రి
 కోణంతు సమారభ్య మన్వశ్రాంతం మనులిఖత్ - ధూగృహ మా
 త్మకాంలక్ష్మీం సమావిఖ్యవిధానతః - అనైనచక్రరాజేన సర్వ
 కార్యాదిసాధయత్

ఇతి ప్రథమపర్వః.

శ్రీ సూక్తే పష్టి ఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్య శ్రీ శ్రీ సూక్త ఆదిత్యవర్ణైతి పష్టఋక్ సూక్తం
 స్య - ఆనందఋషిః - త్రిపుటభండః - శ్రీమహాలక్ష్మీ దైవతా
 ఆంబీజం । శ్రీంశక్తిః - క్రొంకీలకం - సర్వార్థసిద్ధయే మహాలక్ష్మీ
 ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం జపేవినియోగః - ఉడంగమాచరెద్ధీమాన్ మంత్ర
 పట్కవిభాగతః - ధ్యానం - శ్రీమన్మంటపమధ్య చక్రవిలసత్తా
 ర్మ్యం ససంస్థస్య మేదేవీం దక్షిణవత్ససి ప్రణయినీం పద్మవిరాచి
 భీతిం - కోటిరాంగదహార నూపురలసత్పాటంక నానామణిం
 కస్తూరీతిలకాంచితాం శశిముఖీంషండే పరాంచేవతాం - ఉద్య
 దాదిత్యసంకాశాం చిల్వకాననమధ్యగాం - తనుమధ్యాం శ్రియం
 ధ్యాయేదలక్ష్మీ పరిహరిణీం -

గ్యంత్యత్తపనే జాతమితిభావః । తనుమధ్యాపురాబాలా నీవాతట
ముపాశ్రితా । బిల్వరణ్యతపశ్చక్రే లక్ష్మీలోక హితార్థినీ,
ఇతి కాళికాపురాణ వచనాత్ । తస్యబిల్వస్య । ఫలానిత్వత్తప
సాసశక్తికాని । మా - మయిస్థితాః । ఆస్తరాః - హృద్గతాజ్ఞాన
పాపాదిరూపిణ్యః । బాహ్యః - దారిద్ర్యాదిరూపిణ్యః । యాః
కుగ్రతయంతాః ఆలక్ష్మీః । నుదన్తు - నిరాసయన్తు । బిల్వనాథ
ప్రియాయాస్తు నారాయణ్యాస్తపోబలాత్ । బిల్వరణ్యం ఫలత్య
ద్యలో కాలక్ష్మీనిపుత్తయే ఇతి బ్రహ్మాండపురాణ వచనాత్ । తత్ర
త్యబిల్వఫలస్మా నాశనానికమలక్ష్మీపరిహారకంఠవత్స్వితిభావః ॥ ౬॥

సౌభాగ్యసంజీవనం.

ద్వితీయవర్గే ప్రథమావృతంజపే త్ప్రీతాతిచాలా తరుణారు
ణక్రీః । యస్యాస్తపోయోగబలేన బిల్వఫలాన్యలక్ష్మీంశమయం
తస్మాదాం ॥ తనుమధ్యాంమహాలక్ష్మీం బాలా త్రిపురసుందరిం ।
త్రీబిల్వవత్త్రీసుంపూజ్య సహస్రంప్రజపేదృచం ॥ త్రిష్టుపాకివా
క్షురాయస్తాచ్చి వలక్షజపంచరేత్ । బిల్వస్యహవిషాహోమ ఆ
జ్యహోమశ్చుశస్యతే॥ ఐశ్వర్యేణార్పయేద్దేవీం బిల్వవత్త్రీహా
రిద్రయా । రుద్రలక్షప్రదీప్తేశ్చ నీరాజనవిధించరేత్ ॥ షక్వబిల్వ

పలాహార స్మతతంనియతవ్రతః । శాంతికృత్వావీధాదేన జగ
 దంబాప్రసాదతః ॥ అలక్ష్మీంపరిఘాయాః మహాలక్ష్మీంస్థిరాం లభే
 దితి॥ ఐంక్ష్మీంసాః ఐంహ్రీంక్రీం ఇతి బీజమత్కేన అనులోమ
 విలోమ పరివర్తితేనపట్రింశన్యాసాః॥ ధ్యానం॥ ఉద్యదాదిత్య
 సంకాశాం బిల్వకాననమధ్యగాం । తనుమధ్యాం శ్రీయధ్యామై
 వలక్ష్మీంపరిహారిణీం ॥ ఇతి॥ అస్యనుంత్రస్యవిధివదేకా దశలక్ష
 జపాత్ సారస్వతసిద్ధిః ॥ చతుశ్చత్వారింశల్లక్షజపాన్మహాదైశ్వ
 ర్య భోగధాగ్యాభివృద్ధిః । తావత్పారాయణమాత్రేణాపి సభక్తి
 కేనతదుచితఫలసిద్ధిరితితత్త్వం । పంచదశాక్షర్యాం పష్టాహకారః
 పష్ఠీమిమామృచంలక్షయతి । పష్టాఃగాయత్ర్యాః ప్రణవార్థాభి
 వ్యంజకత్వేన హృదాఙ్గాననివృత్తిద్వారా మోక్షదాయకత్వంచ
 సిద్ధమితిఫలితం॥౬॥

తాత్పర్యము.

బాలార్కుని లోల అనురక్తంబై బిల్వారణ్యంబు
 నక తనుమధ్యా భగవతీ బాలారూపముచే లోక రక్షణార్థముగ
 తప మొనరించు మహాలక్ష్మీయొక్క తప్పు ప్రభావంబునం జేసి
 యచ్చటి మాతేడుపండ్లు భుజించు వారికిని, స్నానము జేయు
 వారికిని, అలక్ష్మీ పరిహారకంబులై మహాలక్ష్మీ దైవ్యము మొసంగు

నని యర్థముగల ఈ మంత్రమును విధ్యుక్త ప్రకారముగ ౧౧ -
 లక్షలు జపము జేసినవారికి అజ్ఞాననివృత్తి పూర్వకజ్ఞాన ప్రాప్తి
 యను ౪౪ - లక్షలు జపము జేసినవారికి దారిద్ర్య నివృత్తి పూర్వ
 క మహాదైశ్వర్య లాభంబును గలుగుచున్నవి . కాంచీ మండలం
 మన చంద్రగిరి సంఘాతయగు నీవానదీ తటమున నివలసిల్లు
 బిల్వారణ్యము నందలి తనుమధ్యా స్వరూపిణియగు నారాయణీ
 సన్నిధిని మహాలక్ష్మికి బిలైశ్వర్య హరిద్రార్చనంబులను అనేక
 దీప నీరాజనంబులకీ జేసి బీజాక్షర షట్కన్యాస పూర్వకముగ
 నీమంత్రమును జపించి బిల్వసారస్నాన మొనర్చుచు పక్వబిల్వ
 ఫలాశనుండై బిల్వఫలచర్వాజ్య హోమము జేసి బ్రాహ్మణ సువా
 నినీ సంతర్పణాదులం గావించిన నట్టి మహానుభావునికి యథోక్త
 ఫలంబు గలుగుననియును, అంతటి శక్తి లేనివాడైనను మంత్ర
 పారాయణ మాత్రముచేత యథోచిత ఫలముల న్నొచ్చునని
 యును దెలియవచ్చెడు.

స్కాందేననత్కుమార సంహితాయాం బిల్వమాహాత్మ్యే
 “శివలింగార్చనోద్యోగీ జగద్రక్షణదీక్షితః । మహావిష్ణుస్తవశ్చ
 తత్ప్రైవసహచారిణీ ॥ మహాలక్ష్మీస్తవస్త్రీషు భర్తృకానేవాపరా
 యణా । తదాబిల్వతరుర్జాతా లక్ష్మీదక్షిణహస్తతః ॥ తత్ప్రైవ

రర్చయానాన మహావిష్ణుశ్చ శంకరం । బిల్వపత్రార్చితస్తుష్టో మహా
 దేవోదయానిధిః ॥ సర్వదేవోత్తమత్వంచ సర్వస్వాతంత్ర్యమే
 వచ । ప్రదక్షాసర్వపూజ్యత్వం సర్వసిద్ధిచవిష్ణవే ॥ శ్రీవృక్షఇతి
 విఖ్యాతో బిల్వద్రుదేశవపూజితః । త్రిగుణైఃప్రిదక్షైర్విపత్తైః
 ప్రేమూర్తిప్రీతిదాయకః ॥ త్రయీమయోయంవిఖ్యాతో నీతో
 దేవైశ్చనందనం । కైలాసేపితవైకుంఠే శ్వేతద్వీపేసురాలయే ॥
 మందరాదిమపుణ్యేషు క్షేత్రేషు సకలేష్వపి । పూజ్యంతేబిల్వతరవ
 శ్రీవృక్షఇతినారద ॥ ఫలానిశ్రీతపోయోగా ద్యస్యాలక్ష్మీనిరా
 సన । లక్ష్మీప్రాప్తౌపటియాంసి సేవ్యంతేపుణ్యకాలిధిః ॥ జ్ఞాన
 పరిదమిమంవృక్షం దారిద్ర్యపరిహారకం । శ్రీప్రియం యోర్చయే
 ద్బిల్వం సనరోభాగ్యవాన్భవేత్ ॥ శ్రీయంత్రంబిల్వపత్రిస్తు శివ
 లింగమథాపివా । యోర్చయేదన్వహంభక్త్యా పురుషార్థాంత్య
 మశ్నుతే॥, ఇత్యాది॥

కాళిదాసకృతదేవీ స్తోత్రేచబిల్వార్చన ప్రాశస్త్యముకం
 “చండిత్వచ్చరణాంబుజార్చనవిధౌబిల్వదళోల్లంఠనాత్ప్రత్యుత్క్రం
 టక కోటిభిర్లపరిచయంయేనాం సజగ్గుర్లకరాః । తేదంతాం
 తుశచక్రచాపమలిశ శ్రేణీశత్రైరంబితా జాయంతేపుణివీభుజ్జి
 కథమివాంభోజప్రభైఃపాణిభిః॥౬॥౬౬॥ పశ్యీమున్మృతా॥

తాత్పర్యము.

విష్ణువు జగదక్షణశక్తి కాముడై తప మొనరించుచు
 శివభాజ చేయబూనిన మహాలక్ష్మీ తన దక్షిణ హస్తంబున బిల్వ
 వృక్షమును సృజించి శివ పూజార్థముగ తద్దళంబుల నెసంగు
 చుండె గావున నాబిల్వ వృక్షమునకు శ్రీవృక్షంబని పేరు గలిగె
 ననియును, బిల్వార్చన చేయువారికి సంప త్సారస్వతము లబ్బునని
 యును, శివపురాణ మందలి గిల్వనూహిత్యంబున జెప్పబడిన దని
 తైపులు దాసని మిగుల గౌరవించెదరు.

యంత్రము.

బిందుశక్తిం తతఃపశ్చాద్ ద్వనుకోణంతతఃపరం - దశ
 ద్వంద్వయుతంపశ్చాద్ ద్వనుద్భవసమన్వితం - అష్టపత్రంకలా
 పత్రం ధూపురద్వయశోభితం - ఏవంలిఖిత్యా శ్రీచక్రం సర్వ
 సేధ్యకారణం - ఏనాంలక్షం జపేద్విద్వాన్ పురశ్చరణ మార్హ
 తః - పశ్చాద్భంత్రం సమాలిఖ్య బిందావేకాక్షరంస్యనేత్ - త్రి
 కోణంతుసమారభ్య మన్వశ్రాంతంమనులిఖేత్ - అష్టద్భద్ర కలా
 పత్రే శ్రీగాయత్రీం సమాలిఖేత్ - ధూగృహ మూర్త్యుకాం

లక్ష్మీం సమాఖ్యవిభాసతః - అనెనచక్రరాజేన సర్వకార్యా
చి సాధయేత్

శ్రీసూక్తై సప్తమీముక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త సప్తమీముక్ మహామంత్రస్య - వాసు
దేవముషిః - అనుష్టుప్ శబ్దః - మణిమాలినీ లక్ష్మీదైవతా -
ఉంశ్రీంబీజం - మంజూంశక్తిః - శ్రీం కీలకం - సర్వకార్యార్థ
సిద్ధయే - రాజరాజేశ్వరీ మహాలక్ష్మీప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియో
గః - ఉపైతుమాం - అంగు - దేవసఖః - తర్జనీ - కీర్తిశ్చమణినా
సహ మధ్య - ప్రాచుర్భూతోష్ఠి - అనామికా - రాష్ట్రేస్త్రికా -
కనిష్ఠి - కీర్తిమృద్ధింబదాతుమే కరతల - ఏవం హృదయాదిన్యా
సః - ధ్యానం - రాజరాజేశ్వరీం లక్ష్మీంవరదాంమణిమాలినీం -
దేవీం దేవప్రియాం కీర్తింవందే కామ్యార్థసిద్ధయే || హేమాఖం
పీతవస్త్రాంకుచధరనమితాం మధ్యదేశకృశాంగీంకాంస్యం పుష్పాం
భోజయగ్ధాం కరకమలయుగే ధారయంతీమభీతిం - ముక్తాహారా
ముదారాం మణిమయమకుటాం శోభమానాంచపద్మాం భక్తాభీష్టా
ర్థదాన ప్రధితగుణగణాం నౌమృహంవిశ్వభూతిం.

మంత్రః.

ఓం॥ ఉపైతుమాందేవసఖ్య కీర్తిశ్చమణినాసహ
 ప్రాదుర్భూతోస్తిరాష్ట్రేస్త్రికీర్తిమృద్ధిందదాతుమే॥
 శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

మూర్తిః । దేవసఖః - దేవోమహాదేవస్తస్యసఖా కుబే
 రః । కీర్తిః - కీర్త్యభిమానినీతదాఖ్యాదక్షకన్యా దేవతా । మణి
 నా - చింతామణినా । మణిభద్రేణ కోశాధ్యక్షేణవా । సహ -
 సహితః । అహం । అస్మిన్రాష్ట్రే - జనపదే । ప్రాదుర్భూతః -
 ఉత్పన్నః । అస్మి - ఆసం । సదేవసఖస్తత్సంబంధి సంగత్యా ।
 కీర్తిం - యశఃకోశంవా । ఋద్ధిం - సర్వభోగ్యసమృద్ధిం । మే -
 మహ్యం । దదాతు - యచ్ఛతు॥౨॥

ప్రశ్నోధరాచార్య భాష్యం.

దేవసఖః - కుబేరః । కీర్తిః - యశశ్చ । మణినా - చిం
 తామణినాసహ । మాముపైతు - మాంప్రాప్నోతు । అస్మిన్రా
 ష్రే - మిత్ర్యలోకే । ప్రాదుర్భూతోస్తి - జాతః । త్వయాస్వేష
 ణీయస్వత్కటాక్ష లక్ష్మణియీవత్ । సదేవోమేమహ్యం ।

కిర్తిః - విగంతవిశ్రాంతయశః । ఋద్ధిం - అప్తైశ్వర్యసమృద్ధిం చ,
వదాతు - ప్రయచ్ఛతు ॥ ౭ ॥

ఆండువల్లి.

మోక్షోత్పదుపాసకోహం యస్తాదస్మిన్ రాష్ట్రైశ్చ మర్త్యలో
కే ప్రాదుర్భూతోజాతోస్తి తస్తాదహం మానవజన్మ సాధారణా
నుపపత్తిమసహ మానస్తాం ప్రార్థయే । త్వదీయత్వాత్తమత్వదా
జ్ఞప్తోమాముద్ధర్తుం । దేవసఖిః - కుబేరః - భవాయదేవాయనమ
ఇత్యాదౌ దేవశబ్దాభ్యాసేన సామానాధికరణ్య బలాద్దేవ శబ్దో
మహాదేవేరూఢః । తస్యసఖా - దేవసఖిః । రాజాహస్సభిభ్య
ష్టచ్ । కుబేరస్య్రింబక సఖిఇత్యభిధానం “కుబేరస్తపసా
పూర్వం తోషయామాసశంకరం । శివార్థంతుమహాలక్ష్మీ కుబే
రస్యవశేష్ఠితా ॥ తస్మాల్లక్ష్మీప్రదానాయ కుబేరోధిక్పతోభవత్ ।
తస్మాద్ధిభక్తవాత్సల్యం శ్రీదేవ్యాన్నిప్రకటికృతం ॥ అనుగృహ్యోతియం
శ్రీస్తం కుబేరఆనుధావతి,, ఇతి ఈశానసంహితా వచనాత్ ।
కిర్తిః - యశోభిమానినీదేవతా । “కిర్తిర్మతిర్ముతినీ పుష్టిస్సమృ
ద్ధిస్తుష్టిరేవచ । శ్రుతిస్తృతిర్బలంమథా శ్రద్ధారోగ్యజయోవి
శాః ॥ దేవతాశక్తయస్సర్వా స్తత్రద్దేవాంశగాన్మప । మహాలక్ష్మీ

మహాసంతే తస్మాద్వింశతికర్మవివతా,, ఇతిభాగ్యవసంహితా వచనాత్ । కీర్తిదక్షిణప్రేష్యా । మణినాచింతా మణినాసహ ।
 “కామధనుః కల్పవృక్షాస్సుఖా చింతామణిస్తథా । ఐరావతోచ్చైశ్రవసా వపురఃకాస్త్రభేందవః । మహాలక్ష్మ్యంశగా
 సుర్యేక్షీరసాగరసంభవాః । త్రియమేవోపజీవంతి తేషాందేవా
 శ్చ దేవతా,, ఇతిసారసంహితా వచనాత్ మూమునైతు కీర్తి
 మృద్ధించమేదదాతు । మత్సమీపమాగత్యత్వ దాక్షిణ్యా తేమదిష్టం
 సాధయన్విరిభావః॥౭॥

శ్రీరత్నకోశే.

ఆమృతశర్మం శ్రీసూక్తేనప్రమీం ప్రజపేద్బుధః । ద్వాత్రిం
 శల్లిక్షపర్యాప్తా సిద్ధింక్రూపాప్నోతినాన్యథా ॥ కుబేరాద్వాత్తస్య
 దేవాః ప్రత్యక్షాస్సుర్మసంశయః । చింతామన్యాదిరత్నాని స
 హాపినిధయస్తథా॥ వశేతస్యభవిష్యంతి సిద్ధమంత్రస్యయోగినః ।
 భూతప్రేతపిశాచాది గ్రహపీడానివారణం ॥ ప్రయతగప్రజపేన్నం
 త్రిం రాత్రికాలవిశేషతః । దూర్వాభిర్బిల్వపత్రైశ్చ సకుశైశ్చ
 కుశేశణైః ॥ సహరిద్రాక్షత యవైస్తండులైశ్చ సమాక్షిక్తైః ।
 కుంకుమైరర్చయేద్దేవీం ప్రసూనైశ్చవిశేషతః ॥ కేతకీకుందమం
 దానైః తులసీదమనాదిభిః । లక్ష్మీనామ్నం సహస్రేణ శ్రీదీక్ష

సహితేనచ॥ శ్రీయంత్రంపూజయేన్నిత్యం నిత్యకర్తావిరోధతః ।
 ప్రజపేత్తుల్యగాయత్రం పురశ్చరణదీక్షితః ॥ సపాశాంకుశమా
 యాంచ సహకర్షణపల్లవం । స్వాహాస్తంబనమోస్తంబ శ్రీ
 మంత్రమృచియోజయేత్ । సప్రవాళాక్షమాలాక శ్రీసంధ్యవియ
 తోజపేత్ ॥ ధూపయెద్యక్షధూపైశ్చ ఘృతదీపైశ్చభాసయేత్ ।
 ద్రాక్షశలంబ ఖడ్గూరం రంభాక్షిరేషు సంయుతం ॥ మధ్వాజ్య
 దాడిమీమూత నారకేశాంతసమర్పయేత్ । సువాసిసీస్సమభ్యర్చ్య
 స్తుత్వాన్వేస్త్రోత్రపాదతైః॥ ఘృత్వాపామార్గసమిధో ఘృతాహుతి
 పురస్సరాః । కటాష్టాష్టలవణాదీని త్యక్త్వానియతఘృత్వీ॥ సా
 భకద్వివత్సరేసిద్ధిం ప్రాప్నుయాన్నాత్రసంశయఇతి । ఆంహ్రీం
 క్రోం ఐంశ్రీంహ్రీం ఆంహ్రీంక్రొం ఇతిబీజనవకం ప్రతిన్యాసం
 యోజయేత్ అస్యమంత్రస్య కుబేరఋషిః । మణిమాలినీ లక్ష్మీ
 జేతవతా । అమృతవృందః । శ్రీంబ్లాంక్షీం బీజాని॥ ధ్యానం॥
 రాజరాజేశ్వరీం లక్ష్మీంవరదాం మణిమాలినీం । దేవీందేవప్రి
 యాం కీర్తింవందేకామ్యర్థసిద్ధయే॥౨॥ ఇతిసప్తమగ్వికావృతః॥

తాత్పర్యము.

ఓ మహాలక్ష్మీ నే నీ మర్త్యలోకంబున జన్మించి బీద
 కాడనైనను నిష్కంఠులైత గాననీ యాజ్ఞచే ధనాదిలందైన

రాజ రాజును నావద్దకి తచ్చి ధనము మొసంగుగాత నీ కింకరి
యగు కీర్తిదేవత నన్నుం జెందని. నీ ప్రసాదమువలన నేను
రత్నములు మొదలగు భాగ్యములను జెంది వర్ధిల్లెదను. ఇట్టి
యభిముగల ఈ మంత్రమును 3౨ లక్షలు విధ్యుక్త ప్రకార
ముగ జపము జేసెనేని సిద్ధించును. శ్రీ దేవతాను గ్రహము
వలన కుబేరాదులు ప్రత్యక్షమై ఘనాది కామ్యము లొసంగ
వరు. అట్టి సిద్ధవురుషుడు గ్రహ పీఠాది దోషంబులను నివార
ింప గలుగును॥౨॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

పంచవింశతికోష్ఠాని లిఖేద్భాష్యతుభూపురం - భూపుర
సప్తవర్ణాంశ్చ శిష్టంకోష్ఠే మసంలిఖేత్ - విలిఖే ద్విల్వఫలకే
మాతృతాబీజసంయతం - సహస్రంప్రజపేత్సప్తప్రసాదయే
దంగణసుధీః - సర్వసౌభాగ్యమాకర్షేత్ పుత్రపౌత్రైస్తుమోదతే -
పుష్యయుక్తచతుర్దశ్యాం మధ్యాహ్నాయమర్చయేత్ - రక్తపు
ష్పాణిమంత్రేణ బిల్వపీతానిక్షిపేత్ - సహస్రంప్రజపేద్ధీర్ఘా
సమాయాతిస్వయంపుష్పః - ద్వికోశాద్విసహస్రేణ త్రికోశాత్రి
సహస్రతః - చతుస్సహస్రాత్తత్రోక్తాదాగచ్ఛేన్నాత్రసంశయః.

శ్రీసూక్తే అష్టమీఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

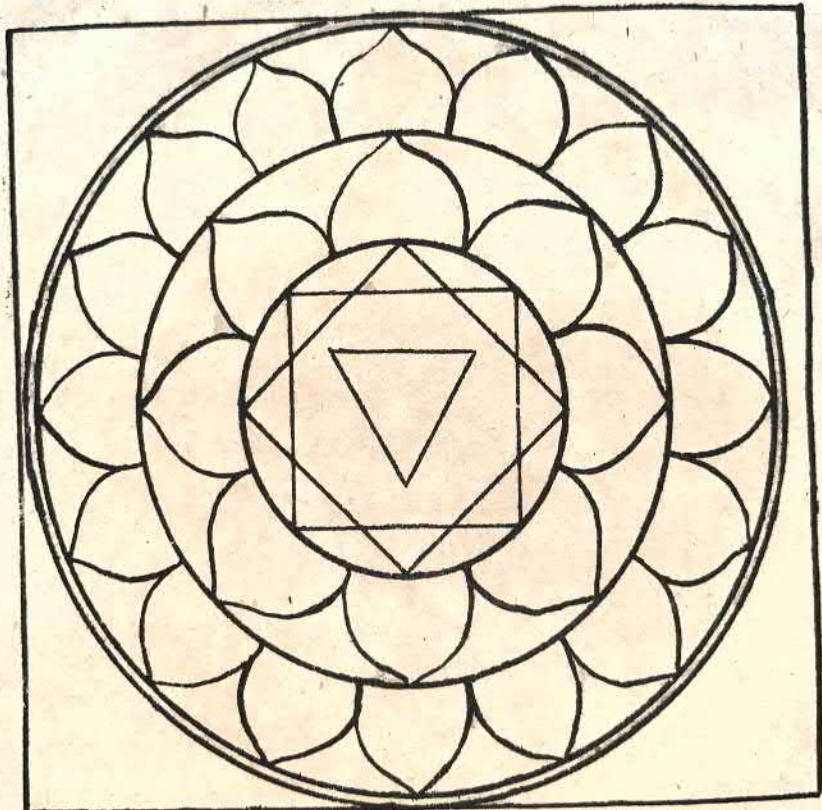
అస్యశ్రీశ్రీసూక్త త్సుత్పిపాసామితి అష్టమ ఋక్ మహా
మంత్రస్య - శ్రీమహావిష్ణుః ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - సర్వై
శ్వర్యకారిణీ మహాలక్ష్మీదైవతా - యం బీజం - హంశక్తిః క్రిం
కీలకం - శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః - ఓంరం
త్సుత్పిపాసామలాం జ్యేష్ఠాం - అంగు - ఓంహ్రీం అలక్ష్మీం -
తర్జనీ - ఓంహ్రీం నాశయామ్యహం - మధ్యమా - ఓంహ్రీం -
అభూతిమసమృద్ధిం చ - అనామి - ఓంరం సర్వాన్నిధుద - కని -
ఓంరం హ్రీంశ్రీం హ్రీంరంమెగృహత్ - కరతల - వివంహృద
యాదిన్యాసః - ధ్యానం - ధ్యాయేద్దేవీం మహాలక్ష్మీం చారి
ద్ర్యోచ్చాటకారిణీం - పంకజాస నమధ్యతు సుఖానీనాం శుచి
స్థితాం - హేమాంబరధరాం హేమ పద్మవీణోపరిస్థితాం - ముక్తా
మాణిక్యవైడూర్యో వేతక్యచిత్రసూపురాం - రత్నబద్ధస్రజాంనైవ
రత్నకుండలమండితాం - విచిత్రరత్నవద్యామం విచిత్రావయవై
ర్యుతాం - పద్మద్వయధరాంచైవ వరదాభయభారిణీం - చామ
రాభ్యాంవీజ్యమానాం నీతచ్ఛత్రోపశోభితాం - శంఖపద్మ విధి

యంపరిక్షీర్తితః ॥ దౌర్భాగ్యంశమయేదేవ దుర్లిఖింపరిమార్జయే
త్ । వీరాసనసమాసీన అగ్నిహోత్రపురఃస్థితః ॥ ఘోషప్రజపే
న్నంత్రం భక్త్యారుద్రాక్షమాలయా । తిలహోమంప్రకుర్వీత విర
జామపిహవయేత్ ॥ ఘృతేనజాహుయాల్లక్ష్మీం దౌర్భాగ్యం తస్య
నశ్యతి । సౌభాగ్యంజాయతేతస్య నాత్రకార్యావిచారణా ॥ రం
హీంశ్రీం హ్రీంరం ఇతి బీజపంచకేన సమస్త్రాంగన్యాసః ॥
ధ్యానం ॥ అజ్ఞానపాతక తమస్తతివ్రతశ్చిం దౌర్భాగ్యభూధర
విదారణవజ్రమీదే । రోగాలికఘోరఫణిమర్దన పక్షిరాజం లక్ష్మీ
పదద్వయమనర్థ హరంసుఖార్థీ ॥ ఖడ్గంసవాతచక్రంచ కమలం
వరమేవచ । కరైశ్చతుర్భుభిభాదాంధ్యా యేచ్ఛంత్తా ననాం
శ్రియం ॥ ఇత్యష్టమర్చివరణ సంగ్రహః ॥౮॥

తాత్పర్యము.

తొల్లి దేవాసురులు క్షీర సముద్రమును మధించినపుడు
ఆకలి దప్పులచే డన్న మలినమైన అవలక్షణముగల పెద్దమ్మ
పుట్టినది. ఆమె లోకమునంత తిని వ్యాపించియున్నది. ఓ
మహాలక్ష్మీ నిన్ను గొలిచిన బలముగల వేను ఆ పెద్దమ్మను నాశము
జేయుచున్నాను. నీవు నాయంట నుండి దరిద్రతను, కొర
తను, లేనట్లు చేయుమని లక్ష్మీని ప్రార్థించుట నీ యర్థము

v

గల మంత్రమును కై వేలు జపించిన సిద్ధించును. ఇది సర్వా
నిష్ఠ పరిహారకంబు, సకలదుష్టోష్ణ శామకంబు, దారిద్ర్య పరిహార
కంబు, విశ్వర్య ప్రదమనంబడును॥౮॥

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

చంద్రం భువనదిక్కోణై వసుపద్మంతతోలిఖత్ - తద్భ
హిత్వస్త పత్రేస్యాహ్వాపురద్వయసంయుతం - విందాలక్ష్మీం
సమాలిఖ్య లిఖేన్మూలం యథాక్రమం - భూపురేమాతృకాం చాపి
మూలమంత్రం త్రియంలిఖత్ - యంత్రస్యధారణాత్తాత వర్ధంతే
సర్వసంపదః - అలక్ష్మీంనాశయేదాశు పూర్వోక్తాన్యశుభానిచ -
ఆయుష్కామో జపెల్లక్షం మంత్రమేతాగ్రమానసః - దూర్వయా
చాశులింహుత్వా పురుషాయరవాపుయాత్.

శ్రీసూక్తే నవమీఋక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే.

అస్మశ్రీశ్రీసూక్త నవమీఋచో గంధద్వారతి మహా
మంత్రస్య - శ్రీమహావిష్ణు ర్పః - అనుష్టుప్ శబ్దః - శ్రీమహా
లక్ష్మీ దైవతా - గం చీజం హ్రీం శక్తిః శ్రీం కీలకం - శ్రీమహా

లక్ష్మీప్రసాదసిద్ధ్యై గంధద్వారతి మంత్రజపేవినియోగః - గంధ
 ద్వారాం అంగు - దురాధమాణం - తర్జనీ - నిత్యపుష్టాం - మధ్య
 మా - కరేషిణీం - అనామి - కనిష్ఠి - ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూ
 తానాం । తామిహూప - హ్వయేశ్రియం - కరతలకర - వీణం
 హృదయాదిన్యాసః - ధ్యానం - కల్పద్రోఃపాదమూలై ద్రుత
 కనకనిభాచారుసింహాసనస్థా । హస్తైః పద్మోవరదమథయం
 ధారయః తీచమాలాం - నానాధూసాం సువేషాం మణిమకుట
 ధరాం దివ్యగంధానులేపాం । ధ్యాయేత్సర్వపుష్టకామ ప్రవకరక
 మలాం కంబుకంఠీ హృదజ్జై - వివంధ్యాత్వా జపేత్తంత్రం
 లక్షం సర్వార్థసిద్ధయే.

మంచవింశేధ్యాయే - పురశ్చర్యాముద్రా లక్షణభేదాని
 సర్వవశీకరణ విషయకార్యాణీతి ద్రష్టవ్యం - మహత్వాపాద
 కః - ప్రభుత్వసాధకః - కృషిఫలప్రదః - ధనధాన్య పశు సమృ
 థికరః - ఆయం.

మంత్రః.

ఓం॥ గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరేషిణీం ।
 ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహూపహ్వయేశ్రియం॥

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యం.

గర్భః .. ఘ్రీణగ్రాహ్యగుణః, ద్వారం - లక్షణం, య
స్యాస్తాం । దురాధర్షాం - కేనాపిధర్షితుమశక్యాం । నిత్యం
పుష్టాం - నిత్యం - సదా - సస్యాదిభిఃపుష్టాం - సమృద్ధాం ।
కరీషణీం - కరీషశ్శుష్క గోమయాచిస్తద్వతీం । గవాశ్వచి
బహుపశు సమృద్ధామితియావత్ । సర్వభూతానాం - సకల
ప్రాణినాం । ఈశ్వరీం - అధిస్థాత్రీం । ఆధారభూతాంవా ।
తాం - భూరూపాం । క్రియం । ఇహ । ఉపహ్వయే -
ఉపాహ్వయే॥౯॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

హే అగ్నే । గంధద్వారం - గంధవతీం పృథ్వీరూపాం ।
దురాధర్షాం - దుస్సహం, కేనాపిధర్షితు మశక్యానిత్యధికం ।
నిత్యపుష్టాం - నిత్యసస్యాదిభిః పోషణశీలాం । కరీషణీం -
శుష్కగోమయవతీం అనేనపృథివ్యా అసంఖ్యాత పశుమత్సంవృ
జ్యతే । సర్వభూతానాం - సమస్తప్రాణినాం । ఈశ్వరీం - నియా
మికాం, ప్రభురూపాం । తాంక్రియం - లక్షీత్రం । ఇహ -
అస్మిన్దేశే । అహముపహ్వయే - మత్స్వమీపం ప్రత్యాగచ్ఛే త్యా

హ్వనంకరోమిత్యర్థః ॥ విష్ణుపత్నీం మహాండపీమితి భూసూక్తే।
 శ్రీభూనీకారమాజుర్గా నీతాసత్యచక్రామినీ । రుక్మిణీతులనీరా
 ధాస్వర్వాలక్ష్మ్యంక సంభవాఇతి శ్రీరహస్యే॥౯॥

వైఖానసవిద్యాయాం.

ఋచమానుష్టుభిం గంధద్వారామితి జపేచ్ఛ్రియః । వజ్ర్య
 త్తరకతానాంతు సహస్రాణాంచసంఖ్యయా ॥ పద్మాక్షమాలయా
 పద్మాసనస్థస్సహస్రాద్ధివం । బీజంవిస్యస్యమంత్రేణ శ్రీబీజేనచ
 తజ్జపేత్ ॥ కేసరిచంద్రకస్తూరీ శ్రీఖండావ్యైర్మసౌహరైః । గం
 ధద్రవ్యైస్సమభ్యర్చ్య స్థండిలక్రియమర్థయేత్ ॥ గోబృందానుగ
 తాంధ్యాత్వా సురభింసస్యమావినీం । పృథులాంప్రాణినామీశాం
 మర్థపాంక్రియమర్థయేత్ ॥ కృషిఫల ప్రదః ధనధాన్య పశుసమృ
 ద్ధికరః । పుణ్యగంధప్రదః, మహత్వాపాదకః, ప్రభుత్వసాధకశ్చ
 మంత్రోయం॥౯॥ ఇతి నవమర్ద్ధివరణ సంగ్రహః॥

తాత్పర్యము.

మంచి గంధములచేత పరిమళించునది, ఎవ్వరిచేతను తిర
 స్కరింప గూడనిది. ఎవ్వడును పంట పైరులచే పుష్టిగలిగి
 నది వశ్యాదిసమృద్ధి గలది - సకల భూతములకును ఆశ్రయమైన

యేరిక యగు భూ స్వరూపిణియైన మహాలక్ష్మిని నే నిచ్చట
బిలిచెడినని యథాకాము గల యీ మంత్రమును అక్షరపంచ స
హస్ర ప్రకారము జపించినకొక్కటి ఫలసిద్ధి గలిగి ధన భాగ్య
పకునమృద్ధి యగుననుట॥౯॥

యంత్రోద్ధారః.

తిర్యక్పంచలిఖద్రేఖా మూర్ధ్వంతునవరేఖికం - గంధద్వా
రేతిమంత్రంతు లిఖద్వంత్రీయధాక్రమం - యంత్రమేతన్నహాదిన్యం
సర్వవశ్యకరంపరం - తాళవత్రేసమాలిఖ్య స్వైష్టద్వారోపదిన్య
సెత్ - మూషిద్వాపురుషోవాపి తత్త్వకావ్యకమూర్చియాత్ -

శ్రీసూక్త దశమీముక్త.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశ.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త మనసఃకామమితి దశమీముఖో మహా
మంత్రస్య - కామముషిః - అనుష్టుప్ పంచదశః - శ్రీమహాలక్ష్మీ
దేవతా - మం బీజం శం శక్తిః శ్రీః కీలకం - మహాలక్ష్మీ
ప్రసాదసిద్ధిరై జపేదనియోగః - ఓం మనసః కామమూర్తయే -
అంగు - వింశాచస్పత్యం - తద్ద - లలితమహిమధ్య - వంశసూ

నాం రూపమన్నస్య - అనామి - శ్రీంమయిశ్రీః - కనిష్ఠికా -
 ఓం ఐం లం వం శ్రీం శ్రయతాంయశః - కరతల - ఏవంహృద
 యాదిన్యాసః - ధ్యానం - కాంత్యాకాంచనసన్నిధాం ద్విస
 యనాం కల్పారమాలావలీం కస్తూరీతిలకాం కరైశ్చకమలకంఠే
 నముక్తావళిం - శేషశేషవిశేషభూషణ రతాంసంబిభ్రతీం
 కుండలాంపద్మాక్షీం భజసర్వదాభిలషితప్రాప్త్యై సమృద్ధశ్రియై -
 ఏవంధ్యాత్వా జపేన్ద్రంత్రం లక్షమాత్రమతంద్రతః - అతఃపరం
 పద్వింశే ధ్యాయేద్రప్తవ్యం -

మంత్రః.

ఓం॥ మనస్సర్గకామమానూతింవాచస్సత్యమశీమహి।
 పశూనాంరూపమన్నస్య మయిశ్రీశ్చయతాంయశః॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యం.

హేశ్రీః । మనస్సర్గకామం - మనోరథం । ఆహూతిం -
 సంకల్పం । వాచః - వాగ్విప్రీయస్య । సత్యం - యాథార్థ్యకాం ।
 పశూనాం - గోమహిష్యాదీనాం । రూపం - క్షీరాది । అన్నస్య -
 అదనీయస్య యవప్రీహ్యదేః । రూపం - భక్ష్యాది చతుర్విధం ।

అశీమహి - లభేమహి । శ్రీః - సంపత్ । యశః - కీర్తిశ్చ ।
మయి - తదుపాసకై । శ్రయతాం - ఆశ్రయతాం ॥ ఇతి ద్వితీ
యవర్ణః॥౨॥౧౦॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

మమ - మనస్సగ్గికామం - భూరిమనూరణం । ఆకూలిం -
సంతోషం । వాచస్పత్యం - వచసాంయథార్థతాం । పశూ
నాంరూపం - గజాశ్వాగోమహిష్యాది ప్రాచుర్యం । అన్నస్య
రూపం - భక్ష్యభోజ్యాదికం । యశః - కీర్తనం । యస్యాస్యకా
శాత్ - వయమశీమహి - లభేమహి । తాదృశీశ్రీలక్ష్మీః । మయి
శ్రీయతాం - సన్నిధతాం॥౧౦॥

మంత్రకల్పాణవే.

మనసః కామమిత్యాద్యాం శ్రీసూక్తే దశమీమృచం ।
మనోవాఙ్మయతోనిత్య మష్టలక్షణపంచరతే ॥ వాక్సిద్ధిర్భగ
సిద్ధిశ్చ భోగ్యలాభోభవేద్భ్రవం । ఓమైంలంపం శ్రీమితిస ప్లవ
న్యాసః॥ ఛానం॥ తాం ఛాయేత్సత్య సంకల్పంలక్ష్మీంక్షీరో
దనప్రియాం । ఛాయతాంసర్వేషుభూతేషు తత్తద్దానబలక్రియాం ॥
ఇతి॥ ఇతిదశమీ ఋగ్వేదతా॥౧౦॥

తాత్పర్యము.

ఓ లక్ష్మీదేవి! మనూరథమును, సంకల్పమును, సత్యమును, శ్రీరాన్నాది భోగ్యజాతమును, నీ ప్రసాదమువలన పొందుచున్నాము. సంపదయును కీర్తికయును నన్ను ఆశ్రయించని ఇట్లథకము గల ఈ మంత్రమును విడు బీజాక్షరములతో న్యాసము జేసి అన్న నియమముతో పూన వ్రతమున ౮ - లక్షలు జపము చేయ వలసినది - నీధియైన నతనికి - వాస్పిధియు, సంకల్ప నిధియు, కోర్కెలు కొనసాగుట, సత్యఫలంబు, భోగభాగ్యంబులు సంపద, కీర్తికయును గలుగుననుట॥౨॥౧౦॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

తిర్యగైఖాష్టదుద్లిఖ్య ఊర్ధ్వమప్తలిఖేచ్ఛుథః - శ్రీంహ్రీం క్లీం మంత్రమూలంద కోష్ఠేనువిలిఖేత్కమాత్ - ధారణాద్వాత్పలిర్భూయాద్ధనభాగ్యసమృద్ధిమాక్ - సర్వైశ్రీసూక్త మంత్రైస్తు భవేయస్సర్వసంపదః - గోప్యాదోవ్యతరంబ్రహ్మక్ నదద్యాద్యస్యక్ సృచిత్ - గోపనీయంప్రయత్నేన శ్రీసూక్తం తమతాసన-ఇతి పఠ్యింశోధ్యాయః.

no

శ్రీసూక్త ఏకాదశీఋక్.

అశ్వశ్రీశ్రీసూక్త కర్దమేన ప్రజాభూతా మయి సంభవకర్దమః
 మంత్రస్య - కర్దమముషిః - అనుష్టుప్ శందః - కం బీజం - వం
 శక్తిః - శ్రీం కీలకం - మహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యై జగేషిణ్యై
 గః - కర్దమేన ప్రజాభూతా - అంగు - మయి సంభవ - తర్దనీ -
 కర్దమ - మధ్యమా - శ్రియం వాసయమేమలె - అనామి - మాత
 రం కనిష్ఠి - పద్మమాలినీం - కరతలకర - ఏవం హృదయాది
 న్యాయః - ధ్యానం - ధ్యామి ధాటక సంనిధాం ద్విపదనాం దివ్యాం
 బరాలంకృతాం సత్సుల్లాసర పద్మకోమలయగ శ్రీమత్కూరాం
 భోమహం - నానారత్న కిరీటమండల లసద్వక్త్రాంబుజాం శక్తి
 నీం సర్వాభీష్టఫలప్రదాన నిరతాం సంపత్సమృద్ధ్యై సదా - ఏవం
 ధ్యాన్వజగల్లక్ష్మం మహాకావ్యేయతంజగత్ -

మంత్రః.

ఓం॥ కర్దమేన ప్రజాభూతా మయి సంభవకర్దమః।
 శ్రియం వాసయమేమలె మాతరం పద్మమాలినీం॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యం.

కర్దమేన - కర్దమాభ్యేన పుత్రేణ । ప్రజాభూతా -

ప్ర, ప్రకృష్టం, ప్రజా, అపత్యంయస్యాస్యా, సుపుత్రేత్యథః,
 ప్రజాపత్యమితియాస్కవచనాత్ । భూతా - అభవత్ । ఆతః ।
 హేకదశమ - శ్రీపుత్ర । త్వం । మయి - మదీయగృహే । సం
 భవ - సంవస । పద్మనూలినిం - కమలమాలాధారిణీం । మా
 తరం - తవజననీం । శ్రియం - లక్ష్మీం । మే - మమ । కులె -
 వంశే । వాసయ - నివాసయ ॥ ౩ ॥ ౧ ॥ ౧౧ ॥

పుణ్యధరభాష్యం.

హేకదశమ - శ్రీపుత్ర । మయిసంభవ - మయిప్రసాదం
 కురు । యతఃశ్రీః । త్వయాకదశమేన । ప్రజాభూతా - పుత్ర
 వతీజాతా । తస్మాత్ । మూతరం - తవజననీం । పద్మినీం - పద్మ
 రచితమాలికాం । శ్రియం - లక్ష్మీం । మమ । కులె - వంశే ।
 వాసయ - ప్రతిష్ఠాపయ । త్వత్పరాసతీవా సంకరోత్విత్యథః ॥
 ౩ ॥ ౧ ॥ ౧౧ ॥

మన్త్రకల్పాణవే.

కదశమే నేత్యాదికాంతు శ్రీసూక్తైకాదశీమృచం । గా
 వంసవత్సాం సంపూజ్యజే దక్షరలక్షకం ॥ వంశ్రీంవ మితిన్యో
 సః ॥ ధ్యానం ॥ సవత్సాగౌరివ ప్రీతాకదశమేన తథేందిరా ।

కల్యాణీమద్భుతానిత్యం నివసేత్సద్భూతమాలినీ ॥ మంత్రసిద్ధాంత
చిరావిచ్ఛిన్న వంశపరంపరాభివృద్ధి రఖండితైశ్వర్యలాభశ్చ భవ
తి । సంతానసౌభాగ్య ప్రదోయమంత్రః ॥ పద్మాక్షమాలయ
గోష్ఠప్రజపేత్ । బాలభ్యోపయోదద్యా బాలికాభ్యశ్చ ప్రత్య
హం సువాసినీమర్చయేత్సపుత్రామితి॥౩॥౧॥౧౧॥

ఇత్యేకాదశీ ఋగ్వృతా॥

తాత్పర్యము.

ఓ మహాలక్ష్మీ నీవు కదాముండను వానిచేత కుమా
రుడు గలదైనావు. ఓయి కదాముండా మాయంట వచ్చి
యుండుము. కమలధారిణి యగు నీ తల్లియైన లక్ష్మీని నా
యంట నివసించునట్లు చేయుము. ఆసు నర్థముగల ఈ మంత్ర
మును పద్మాక్ష మాలికతో గోష్ఠమున గూర్చుండి ౩౨ - లక్ష
లయ్యేవరకు జపము చేయవలసినది. లేత బిడ్డలకు పాలు సుసం
గుచు వారి తల్లిలైన ముత్తైరువలను నిత్యము పూజింపవలసినది.
ఆపులకును చూడలకును మేత బెట్టవలసినది. ఇట్లు జేసెనేని
మంత్రము సిద్ధించు. నట్టివానికి యా చంద్రారక్తముగ నవ
చ్చిన్న వంశ పరంపరాభి వృద్ధి యగునట్లు సంతాన సౌభాగ్య

మబ్బును - వానికిని వాని వంశస్థులకును అఖండితైశ్వర్య లాభ
మగును. ఈ మంత్రము సంతాన సౌభాగ్య ప్రదం బగు
సమత|| ౩ || ౧ || ౧ ||

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

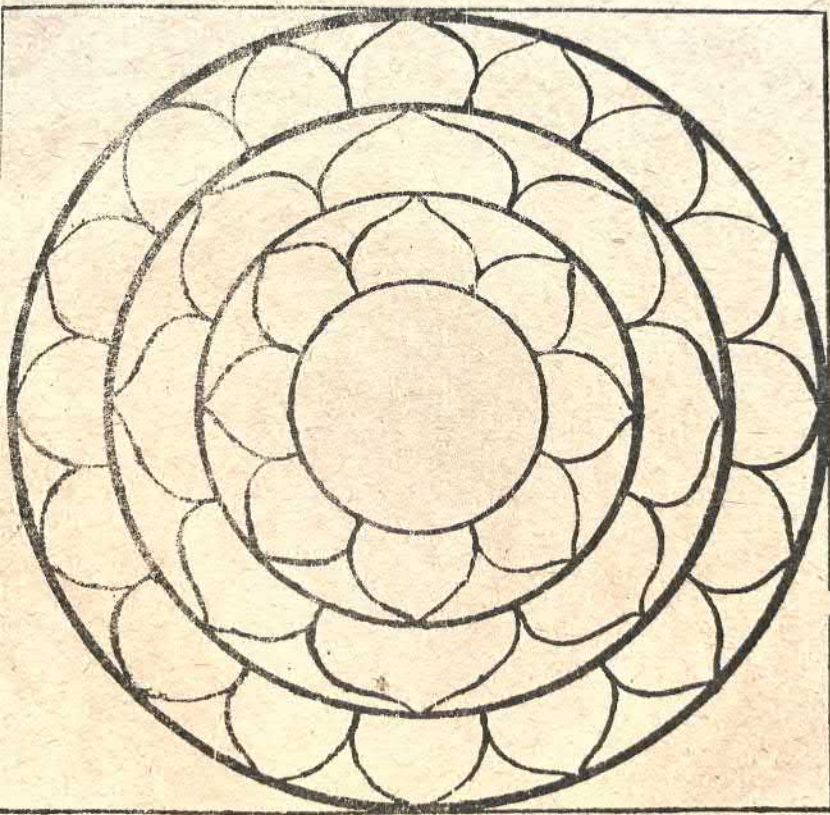
బిందువస్వజ్జనానిఖ్యి వస్వజ్జంచతతఃపరం - కలాదశం
తతఃపశ్చాద్భూగృహద్వం ద్వసంయుతం - బిందౌశ్రీవీజమా
నిఖ్యి కలాంతంమంత్రలేఖనం - పూర్ణంచకమలావీజైః భూపురే
మాత్మకామపి - ఎతద్యంత్రంమహాబుద్ధి దాయకం సర్వసిద్ధిదం -
పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిస్సౌ త్సావనాత్సర్వసంపదః - శ్రీయైనమః.

శ్రీసూక్తే ద్వాదశీఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్తావప్రసంగంత్వతి ద్వాదశఋచో మహా
మంత్రస్య - చిక్లీతోభగవాన్పుషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - అన్యతే
శ్వరీదేవతా - ఆం వీజం - లం శక్తిః - శ్రీం కీలకం - చిక్లీత
మాత్మ శ్రీలక్ష్మీదేవతా ప్రసాదసిద్ధ్యరే జగన్వినియోగః - ఆవప్ర
జాతాస్సిద్ధాని - అంగుష్ఠా - చిక్లీతవస - తర్జ - మృగపా -

మధ్యమా - దేవీంమాతరం - అనా - శ్రీయంవాసయ - కనిష్ఠ
 కా - ముకులే - కరతల - ఏవం హృదయాదివ్యాసః - ధ్యా
 నం - ధ్యామత్కల్పతరోర్ములే రత్నసింహాసనస్థితాం - పద్మద్వ
 యభరాంపద్మాం వరదాభయధారిణీం - సర్వరత్నవిచిత్రాంగీం
 రక్తశ్రీపాదపీఠికాం - హేమదండనితచ్ఛత్ర చామరద్వయదీ
 జితాం - రత్నోఘోరభిషిచంతీం భక్తాంజకరోద్ధృతైః - ఏవం
 ధ్యాత్వా జపెల్లక్షంభవేద్ధనపతిస్స్వయం -

మంత్రః.

ఓం॥ ఆపస్సజంతున్నిగ్ధాని చిక్షీతవసమేగృహే।
 నిజదేవీంమాతరం శ్రీయంవాసయమేకులే॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

ఆపః - అబభిమానిన్యోదేవతాః । స్నిగ్ధాని - స్నేహయు
 క్తానికార్యాణి । స్సజంతు - ఉత్పాదయంతు । అపాంస్నేహ
 గుణవత్త్వాదితభావః । హేచిక్షీత - చిక్షీతాభ్యుత్త్రిత । మే -
 మమ । గృహే - గృహే । నివసవ - వాసంకురు । ఆపిచ ।
 తాందేవీంమాతరం - శ్రీయం । మే - మమ । కులే । నివాసయ-
 సంవాసయ॥ ౩॥ ౨॥ ౧౨॥

సూక్తార్థసంగ్రహం.

యదగ్రే ఆపవహసన్ ఆద్యస్సర్వమభూజ్జగత్ | నారా
స్తా ఆయనం యస్యసహినారాయణస్థపరః || సూతేనరాంశ్చ
యా ఆపస్తాయదస్యాయనహరేః | తస్యస్వాభావికీ శక్తిదే
వీనారాయణీస్తృతా || అదోభ్యహిపుథివీజాతా అగ్నిరప్యభివ
స్తథా | వాయురరోక్ష్మాహ్యపాంవత్స శ్చంద్రమాస్సర్వమప్యథ ||
జీవ-జీవరసందివ్య మమృతంజలముచ్యతే | జాయతేతేనతేయ
త్యో జగత్తజ్జలమీరితం || తజ్జలానిచశాంతాత్మా చితంజలముపాస
తే || తస్తాత్సర్వనిదానానా మహాంస్రష్టృత్వముచ్యతే | అప్పు
ప్రతిష్ఠితస్సేషా స్తేనైషవరమాణవః || జగద్భావాయనంబద్ధా
స్తథానౌస్యాజ్జగజ్జయః | తస్తామపాసకోదేవీం ప్రాథకాయేద
ప్సరూపిణీం || భోగ్యద్రవ్యాణిసర్వాణి మమస్మిగ్ధానిమాత్మకా |
సృజతుశ్రీరపాండేవీ భోగభావాయభామినీ || శ్రీదేవ్యాస్తనయోజ
జ్ఞే చిక్లీతోనామమన్తథః | అబన్నవికృతౌచిత్రే జాతఃకామూహి
చిత్రజః || ఆయమేవహిసంసార హేతుస్సర్వాథకసాధకః | జగ
త్కామహితంసర్వం యేనద్వైతఫలౌదయః | యశ్చాకామహతో
దేహీ శ్రోత్రియోబ్రహ్మణిస్థితః || బ్రహ్మసంపత్స్యతేతస్య కథ
న్యంనహివిద్యతే | లక్ష్యప్రేవగకరూపాయః ప్రాక్షిఃకామని

బంధనా ॥ తస్మాచ్చిక్లితనామానం లక్ష్మీపుత్రంహిరుజయం ।
 కామదేవంసమారాధ్య యత్నతఃప్రాప్నుయాచ్చియం ॥ లక్ష్మీః
 ప్రియత్నసాధ్యాహి యత్నఃకామసముద్భవః । తస్యభూమౌవి
 రుద్ధస్య విభూతిత్వంహరేద్యతః ॥ చిక్లితశ్శ్రీసుతస్సాస్వమిక్ చి
 రంనివసమద్భుతా । మత్కులెసుచిరంతష్ట మచ్చితైసన్నిధిం
 తురు ॥ త్వదాగమనమాత్రేణ త్వన్తాతాత్వామనువ్రజేత్ । త్వయి
 ప్రితిపరాసాహి తవభండోనువతీనీ ॥ శ్రీదేవీంతామమగృహ
 చిరంవాసయమాతరం । నమోస్తుతుభ్యంచిక్లిత శ్రీదేవ్యైతనమో
 నమః ॥ ఏతత్తాత్పర్యకాంసూక్తే ప్రజపేద్వాదశీమృచం । చంద్ర
 మాఋషిరేతస్య దేవతాత్వమృతేశ్వరీ ॥ చిక్లితమాతాశ్రీశ్చం
 దో నుష్టుబ్ధంబీజముచ్యతే । చతుష్షష్ఠిసహస్రాణి ప్రజపేన్దంత్ర
 సిద్ధయే ॥ నద్యాస్సముద్రగామిశ్యా స్తీరేబిల్వతరోస్తటే । జల
 కుంభంసమభ్యచ్య వేష్టించావిష్టకాంచరేత్ ॥ యచ్చయా
 బువశాఖాయా ముక్తమారుణకేతుకే । తేనతంత్రేణసహితం
 స్వశాఖోక్తవిధించరేత్ ॥ ప్రహదానంప్రకర్విత దద్యాత్వానీ
 యమేవచ । సువాసినీభ్యోవిద్రవేభ్యస్తదపత్యేభ్యఏవచ ॥ భూతా
 ప్షాయసతోదేవీ తుష్యతీశ్రీహారిప్రియా । తస్యాన్నంభోగ్యజా
 తంచ తదిచ్ఛాసమకాలికం ॥ హితంమృష్టంసమృద్ధంచ శుద్ధం

యావదపక్షేతం । తత్కుటుంబస్యపర్యాప్తం తదాశ్రితజనస్యచ ॥
 తదానానేతత్కులేవ మహాలక్ష్మీస్థిరాభవేత్ ॥ఇతి॥ఇతి ద్వాదశ
 ఋగ్వ్యభూతాః॥

తాత్పర్యము.

జిడ్డుగల రుచియైన భోగ్యవస్తువులను జలాభిమాని జీవ
 తులు సృష్టించి నా కివ్వని - అనగా, బ్రహ్మ సృష్టియందు ఉద
 కములే మొదటివి. వానియందు భగవంతుడు గలడు. ఉద
 కములవలన లోకము సృష్టించ బడ్డది - అహారాది సమస్త
 భోగ్యవస్తువులను నీటివలన గలుగుచున్నవి - నీరే ప్రాణాధా
 రము. గమక - జీవన స్వరూపిణియై జలాభిమాని యగుటవలన
 ఆమృతేశ్వరి యను పేరం బరగిన మహాలక్ష్మీ నా కిష్టముల
 నెఱంగుగాత యని భావము. చల్లదనము చేత మనస్సును
 తడిపి ఊరడించునది ఆస్నూదక రసము దానియందు స్నేహమని
 యెడు జిడ్డు గలదు అదియే తలతోని మెదడును పోషించును.
 ఆచ్ఛట గల మనోమయ కోశంబున అంతఃకరణ వృత్తి యను
 మహాలక్ష్మీ గలదు. ఆమె జీవాత్మ స్వరూపుడగు మహావిష్ణువు
 నాశ్రయించి యున్నయది. ఆమెకు కాను మనియెడు మత్త
 భుడు శుట్టుచున్నాడు. అట్టి చిత్తభాండయిన కాముండే చిక్షి

(౫)

శ్రీసూక్త భావ్యం.

౬౫

తుడవియెడు లక్ష్మీపుత్రు డగును. కామ సుంకల్పము లేనివా
 రలు భనాది కామ్యములను సాధించుటకు యత్నింపరు గాన
 పురుషార్థకాములన్నియు భమకావిరుద్ధ కామసాధ్యంబు లన
 బడును. కావున కామేశ్వరి యగు మహాలక్ష్మి, కామముగల
 వారి యంబు నివసించును. కనుక - ఓ కామమా! మా
 యింట నుండుము. అనగా నేనును, నా వంశస్థులును ప్రవృత్తి
 భమకాపరాయణు లయ్యెదమని భావము. ఓ చిక్లీతుడా! నీవు
 నాయంబు నిలిచి నీయిండు ప్రీతిగల నీ తల్లియైన శ్రీదేవిని నా
 యింట అనగా నా కులమున శాశ్వతముగ నుండునటుల జేయు
 మని ప్రాధికంచుట. ఇట్టి యర్థకాముగల ఈ మంత్రమును
 ఆక్షరమునకు రెండు వేలవంతున ఒక కేలు - జపము జేయ
 వలసినది - చలిపండిల్లను బెట్టించి ఉదక దానము జేయ
 వలెను. మహానదీ తీరమున బిల్వపుష్ప కూలంబున జపిం
 చు తగును. ఆరుణకేతుక చయమోక్తవిధి ననుసరించి
 కల్పాక్ష ప్రకారముగ శాంతి జేయవలసినది - ఈ మంత్ర
 సిద్ధానికి భోగ భోగ్యాభివృద్ధి గలిగి కోరిక లన్నియు చేకూరును.
 అతని గృహమున వంశపారంపర్యముగ లక్ష్మీసాన్నిధ్యము కలుగు
 ననుట॥౧౨॥

యంత్రం.

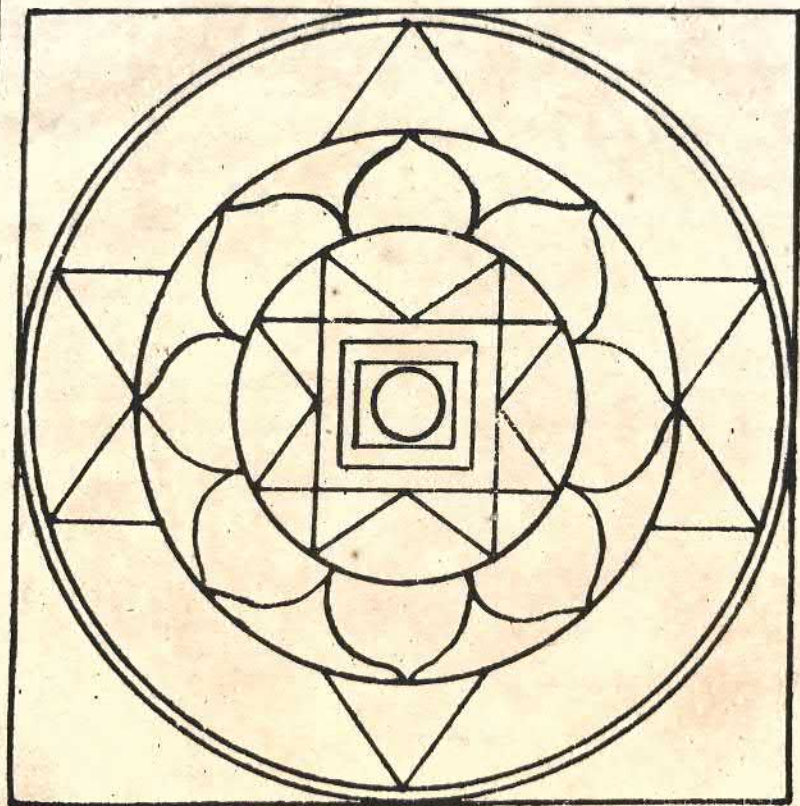
విందుభూద్వంద్వమాలిఖ్య నాగకోణంతదబ్జకం - రసకో
ణంతతోలిఖ్య రసాంతంక్రమతోమనుం - ఏతత్తారణసంవేప్య
భారయేదసమృద్ధిమత్ - ఏతస్తాత్కమలాయంత్రా దసమృద్ధిర్మమి
ష్యతి - జ్యేష్ఠాచనాశమాయాతి నీహరణవభాస్కరాత్.

శ్రీసూక్తే త్రయోదశీ ఋక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త ఆద్వాంశుష్కరిణీమితి త్రయోదశ
ఋక్షహ మంత్రస్య - జాతవేదా ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః ।
శ్రీమహాలక్ష్మీర్దేవతా - ఆం బీజం, స్వాహా శక్తిః శ్రీశ్రీం కీల
కం - శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేదనియోగః - ఓం
ఆద్వాంశుష్కరిణీం శుష్టిం - అంగుస్తాభ్యాంన - పింగళాం -
తర్జనీ - పద్మమాలినీం - మధ్యమా - చంద్రాం హిరణ్మయీం
లక్ష్మీం - అనామి - జాతవేదః - కనిష్ఠికా - మలవహ - కర
తల - ఏవంహృదయాదిన్యాసః - ధ్యానం ॥ భార్యైత్కల్పతరో

ర్మాలరత్నసింహాసనైస్థితాం । పద్మద్వయభరాం పద్మాం పరదా
భయధారిణీం ॥ సర్వరత్నవిచిత్రాంగిం రక్షశ్రీపాదపీఠికాం ।
సయతః ప్రజకెన్నంత్రీ లక్షసంఖ్యాజకెన్నమం ॥ పిహసానాశనం
బుద్ధి దాయకంప్రథమంస్తృతం । అభూతిమసమ్మద్ధించ ద్ద్వితీ
యేననినాశయేత్ .

మంత్రః.

ఓం॥ ఆద్వైతిపుష్కరీణీపుష్టిం పింగళాంపద్మమాలినీం ।
చంద్రాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీంజాతవేదోమలవహా॥౧౩॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

అథతృతీయపర్వే తృతీయాఋక్ ॥ ఆద్రాక్షమిలి ॥ ఆ
ద్రాక్షం - ఆద్రాక్షగంధాం । పుష్కరీణీం - అభిషేకాదుష్కృతవి
గ్దజశుండాగ్రాం । పుష్కరశబ్దో గజశుండాగ్రవాచకః । పద్మవ
తీంవా । పద్మలతాయాపాంవా । పుష్ట్యభిమానినీం - పుష్టిరూపాం
వా । పుష్టిరూపేణసంస్థితేతి మార్కండేయవచనాత్ । పింగ
ళాం - పింగళవర్ణాం । పద్మమాలినీమిత్యాది ॥ నీర్థమస్యత్ ॥
౧౩ ॥ మతాంతరమంత్రపాకోభిద్యతే - సచ ఉత్తరఋగిశ్చే
వావగమ్యతే.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

ద్వాప్రింశతోక్తౌ కైత్రయంత్రే లిఖంత్రం యథాక్రమం -
లిఖిత్యాబిల్వఫలకే సాధ్యనామసమన్వితం - తత్రదేవీం సమా
వాహ్య వూజయత్పరదేవతాం - సర్వసిద్ధిం సమాశ్రిత్య ధనభా
గ్యంచ విందతి.

శ్రీసూక్తే చతుర్దశ్యైక్.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే.

అస్య శ్రీశ్రీసూక్త చతుర్దశ్యై జ్ఞానమంత్రస్య జాతవే
దా ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః - శ్రీరాజ్య లక్ష్మీదేవతా - శ్రీం
శ్రీజం - హం శక్తిః - హ్రీం కీలకం శ్రీరాజ్యలక్ష్మీ ప్రసాదసి
న్యధై జపే వినియోగః - ఆర్ధాంపుష్కరిణీం యష్టేం - అంగు -
సువర్ణాం తర్జనీ - హేమమాలినీం - మధ్యమా - సూర్యాం
హిరణ్మయీం - అనామి - లక్ష్మీం - కనిష్ఠికా - జాతవేదోమ
మావహ - కరతల - ఏవం హృదయాదిన్యాసః - ధ్యానం || పద్మం
మణిమయంకుంభ మిత్తుచాపంచగిత్రీం - పుష్పకాణంసుహ

శ్రీసూక్త భాష్యం.

౬౯

లక్ష్మీం ధ్యామద్రాజ్యవ్రదాయినీం - ఏవం ధ్యాత్వా జపేద్విష్ణుం
రాజ్యలక్ష్మీం సమశ్నుతే.

మంత్రః.

అథ చతుర్దశీక్షుక్.

ఓ॥ ఆద్ధ్యాగ్రాయమగరణీం యష్టిం సువర్ణాం హేమమాలినీం ।
సూర్యాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మతివహ ॥౧౮॥

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యం.

అద్రాణం - పూర్వోక్తాం । యష్కరిణీం - యష్టికరాం,
వేత్రహస్తామిత్యుక్తాః । “టిలోపశ్శాంబసః” । తద్వలీం -
దండకారిణీం, దండకరాంవా । యష్టిం - దండకరూపాం ధమణ
దండస్వరూపిణీ మితి బాహ్యుక్తైః । సువర్ణాణాం - శోభనవ
ర్ణాణాం । రుక్తరూపిణీం, రుక్తణీం, రుక్తదేవతాంవా । హేమ
మాలినీం - హేమవికృతిశృంఖలాది మాలావళీం । సూర్యాం -
సూర్య వత్ప్రకాశమనాం । తద్రూపాంవా । నీధమ్యత్ ॥
౩॥౪॥౧౮॥

పృథ్వీధరభాష్యం.

త్రయోదశీయుక్ || హేజాతవేదః - సంస్కృతాన్నే । ఆ
 ద్రాణం - శీతలగుణాం । పుష్కరిణీం - గజశుండ్రాగ్రవతీంవా ।
 పుష్టిం - పోషణకరీం । శువణాణాం - శోభనకాంతిం । హేమమా
 లినీం - హేమపద్మ రచితస్వనీం । సూర్యాం - విశ్వరూ
 పాం । హిరణ్మయీం - స్వర్ణరూపాం । మే - మదభాణం ! ఆవహ -
 ఆవాహనంమరు || ౧౩ ||

చతుర్దశీయుక్ || హేఅన్నే । ఆద్రాణం - పూర్వోక్తం ।
 పుష్కరిణీం - కరిహస్తాగ్రవతీం । యష్టిం - పాలాశాది దండ
 రూపాం । ఇష్టిమితిపాతే యాగస్వరూపాం । పింగళాం - క్షత్ర
 వణాణాం । పద్మమాలినీం - పూర్వోక్తరూపాం । చంద్రదాం - సం
 తోషకరీం, చంద్రమండలవాసినీం, చంద్రరూపాం, కర్పూర
 భారినీంవా । హిరణ్మయీం - శువణామయీం । ధనరూపాం,
 ధనప్రచురాంవా । లక్ష్మీం । మేమదభాణం । మమేతిపాతే మత్సం
 బంధిప్రయోజనాయ । ఆవహ || ౧౪ ||

శ్రీతత్త్వే.

మమ తారోమదశ్చ తి వతే తే హర్షయోద్వయోః । దేవ
తే గజరూపిణ్యో శ్రీదేవీమధిపించతః ॥ తయోశ్చిందాగ్రయోర్భా
త ఆశాప్రీత్యాహ్వానూపుభౌ । సువణాకలశాతాభ్యాం తృప్తి
పూజాకంఠసాన్వహం ॥ పృథ్వర్ద్రవాసినిదేవీ చిద్రూపిణ్యభిషే
చ్యతే । దేహేగృహాత్తకేవిష్టే త్వహానన్దేనవిష్టువా ॥ ఏతావాన్దజ
త్యైస్తు విభూతేర్విస్తరోభృవః । తాన్ద్రరేదభిషేకార్ధ్యాం పు
ష్టిదాంపుష్టిరూపిణీం ॥ రుక్మాభాన్ద్రస్వప్నభీగమ్యం సువణాకం
స్వగణమానినీం ॥ సూర్యామైశ్వర్యరూపాంచ సవిత్రీ సూర్యరూ
పిణీం । ఆత్మసంజ్ఞాంచచిద్రూపాం జ్ఞానదృష్టిస్వరూపిణీం । చ
తుఃప్రతాశదాన్దైవ హిరణ్యప్రచరాతధా । స్వహాత్తనావి
ర్భూతాంచ జాతవేదోమతవహా । ఋచమేతాంజపేన్నిత్యం
వశ్యన్నర్కందివాద్విజః । పద్మాకరేతటాకేనా వ్రత్యహన్త్రీసహ
స్రీకం । మండలత్రయవర్ణస్తం వ్రతదీప్తపరాయణః । సువాసిని
శతంపూజ్యం సాలంకారంసదక్షిణం । సిద్ధౌగజాంతరైశ్వర
మారోగ్యంభాగ్యమేవచ । సర్వాభానిధిమంతేతు సూర్యనాయు
జ్యమాపుయాత్ ॥ మైత్ర్యాదివృత్తిశ్చాద్రాకాం విరాజికిరుణాం
శ్రియం । దయాద్రాకంవేద్రహస్తాంచ వ్రతదండస్వరూపిణీం ।

పింగళాభాంప్రసన్నాస్మాం పద్మమాలాధరాంతథా । చంద్రస్థాం
 చంద్రరూపాంచ చంద్రాంచంద్రధరాంతథా । హిరణ్మయీంమహా
 లక్ష్మీ మృచమేతాంజనేన్నిశి । అరభ్యశుక్లపంచమ్యా మాన్వేవదశ
 రాత్రిణు । ప్రాశ్నాకోత్తరశ్చద్యైవ జపేద్వ్రతపరాయణః । ద్వాత్రిం
 శశ్వాసవర్యంతం పునశ్చరణముచ్యతే । చంద్రమండలమాలక్య
 లక్ష్మీంశ్రీలలితాంబికాం । సిద్ధాంతుసార్వభౌమత్వం పశీకరణమే
 వచ । పూజాకానందప్రతిష్ఠాంచ కీర్తికాంభోగంమహాద్ధనం । ప్రా
 ప్యాంశేచస్త్రీచాయుజ్యం ప్రాప్నోత్యేవనసంశయఇతి॥ ఇతిత్రయో
 దశ చతుదశశర్పావ్యాఖ్యాతే॥౧౩॥౧౪॥

తాత్పర్యము.

ఓయి సంస్కృతాన్ని హేమాత్మదా! సూర్యప్రకాశ రూ
 పిణియై సువణక రూపమున విశ్వర్యము నొసంగు శ్రీ మహా
 లక్ష్మీ లోక రక్షకురాలై పుష్టి నొసంగుచు బంగారి కమలముల
 హారముల మెలంగి ఇరు గెలంకుల గజములచేత నభిషిక్తురా
 లగుచు చల్లంగ వెలుగుచున్నది. అట్టి గజలక్ష్మిని నన్ను రక్షిం
 చుటకై పిలుచుక రమ్ము. ఈ మంత్రము పదిమూడవ ఋక్మని

శ్రుత్వీధర భాష్యము. పదునాల్గవ ఋక్కుని శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యము. ఓయి అగ్నిహోత్రుఁడా! జెత్తమును చేతబట్టి శత్రు స్వరూపిణియై బరిగారమునకు చేవత యగు మహలక్ష్మి సువణా రూపమున వెలుంగుచు సూర్యకాంతి వలె ప్రకాశము గల్గి బరిగారి గొలుసుల కంతసరములను ధరించి భాగ్య క్రమరముగ నున్నది - ఆమెను నామగా పిలుచుక రమ్ము. అని కొండ ర భాష్యము చెప్పుదురు.

౧౩ వ - ఋక్కు యష్టిమని కొందరు - ఇష్టిమని కొందరు వచించెదరు - మమ్ము చెప్పిన గజలక్ష్మీ రూపమునె ఇచ్చటయును పృథ్వీధరులు చెప్పిరిగాని శ్రీవిద్యారణ్యులు అట్లు చెప్పలేదు. ౧౩ వ - ఋక్కున చంద్ర రూపముగను, ౧౪ వ - ఋక్కున సూర్య రూపముగను విద్యారణ్య భాష్యము చెప్పుచున్నది - తద్వ్యతిరేకముగ శ్రుత్వీధర భాష్యము చెప్పుచున్నది - యష్టిమనగా జేత్రభారిణి యగుటవలన దండస్వరూపిణి యని భాగ్యపురాణ వచనమును బట్టి శ్రీవిద్యారణ్యులు నిర్వచన జేసిరి. “పాలాశోవ్రాహ్మణస్య, ఇత్యాది సూత్రానుసారముగ బ్రహ్మచర్యాద్యశ్రమముల యందు మంత్రవస్తుగ ధరింప

బడు దండస్వరూపిణి యని పృథ్వీధరు లనిరి. ఇష్టిమను పాత
 మున యోగస్వరూపిణి యనబడియె. “చంద్రాం,, అనగా
 “చరి,, ధాతువును బట్టి ఆహ్లాదకారిణి యనియు దీప్తిమతి
 యనియు నెన్నబడవగను. “చంద్రమండల వాసినీ,, అను
 పురాణ తాత్పర్యంబును సంగత మగుచున్నది. మరియు చంద్ర
 సూర్యాదులు లక్ష్మీస్వరూపు లని కొన్ని ప్రమాణములు చెప్ప
 చున్నవి. పచ్చ కళాకారిమును ధరించి చల్లగ పరిమళింపుచు
 తెల్లని తాంబూలి గలిగి యుండుటవలన చంద్రా మనబడియె నని
 కొందరు వక్కాణించిరి. శ్రీ తత్వాది సూక్తోపాసనా క్రమ
 విధానక గ్రంథంబులు ౧౩, ౧౪ ఋక్కులు రెంటికిని జం
 తుగ నుపాసనాధి ప్రాయమును విశదీకరించిరి - మంత్రపాత
 భేదంబును, పాఠ్యావత్య క్రమంబును అధ్యావక సంప్రదాయా
 ను సారముగ తెలిపికొన దగును, అదియు నాయా దేశముల
 వారి వాడుకను బట్టి కించిద్భేదము గలిగి యుండున్నది. వేద
 పాత విషయంబున శ్రీ విశ్వారణ్యాచార్య సంప్రదాయమే పరి
 శుద్ధమైన నైనను మైసూరు దేశమున పృథ్వీధరపాతమే ప్రబలి
 యున్నది. మడుకారము, మదమ, ఈరెండు గుణములు రెం
 దెనుకై లక్ష్మీని అభిషేకింపు చున్నది. వాటి తొండముల

యంకు ఆశయ, ప్రీతియు నను రెండు గుణములు తృప్తి యను
 ఉదకమును భరించిన బంగారి బిందెలై యుండును. బృగయ
 కమలంబున చిద్రూపిణియైన మహాలక్ష్మి ఆనందస్వరూపు డగు
 విష్ణువుతో జేరి జగదైశ్వర్య పూరితస్వాతంత్ర్య వట్టాభిషిక్తురా
 లగుచుండును. ఇదియే గజలక్ష్మి యనబడును. ఆమె పుషి
 మెసంగునది, శ్వప్నమున వ్రత్యుడు మగుడు. బంగారివలె
 వెలుంగుచుండును, సూర్య స్వరూపమున వైశ్వర్యము మెసం
 గును. ఆత్మ స్వరూపంబున చిద్రూపిణి యగుడు, జ్ఞాన దృష్టి
 స్వరూపిణి యగుటంజేసి చక్షుఃప్రకాశ ప్రదయగును, సువర్ణా
 రూపముచే వ్యక్తురా లగుటచేత ధన ద్రాచుర్యము నిచ్చుచున్నది.
 అట్టి గజలక్ష్మిని నాశరీర మనియెడు రాజ భవనంబున నివసించి
 యుండునట్లు పిలుచుక రత్నుని యగ్నిహోమాశ్రమిని బ్రాహ్మించు య
 భక్తముగల యీ మంత్రమును సూర్యాభి ముఖంబుగ పద్మాకిర
 తలంబున దీక్షితుండు పగటి కాలముననే నిత్యము త్రిసహస్ర
 ప్రకారముగ మూడు మండలముల వరకు జపము చేయవలెనీ
 నది. ౧౦౦ - ముత్తైదలకు అలంకారపూజ జేసి జప తర్పణ
 హోమ సమారాధనాది నీధి జేందిన మహానుభావుండు గజాం
 రైశ్వర్యము జేంది మహాదూరోగ్య భాగ్య సమవన్నుడై గర్వా

ధా నిష్ఠలం గాంచి చిరకాలము జీవించి తుదకు సూర్యసాయ
జ్యము నొందు ననుట॥౧౩॥

మైత్రీ, కరుణ, ముదిత, తితిత్వా, యను నీచిత్ర పరికమణ
ములవేత నాద్రాక్షంతః కరమండగు భక్తుండగు శ్రీ విరాట్పురుషు
డహ మగుటవలన నట్టి జగత్స్వరూపుం డైన శ్రీ విరాట్భూతిక
యగు శ్రీ నారాయణుని వయాస్వరూపిణి డైన శ్రీ దేవి భక్తుల
యందు ఏయాద్రాక్షాత్మదయకా లగుటందేని యాద్రాక్షయనం
బడియె - లోకశిక్షకశ్రీకాత్మ లక్షణంబగు వేదతంబును తన
జాత్యంబున దాల్చినది గాన నట్లేవి దండస్వరూపిణి యనం
బరగు. తత్ప్రస్థానా సువక్షాంక యగుటందేని పింగళ యనం
బడియె. మరియు నాదేవి దేహంబున మూలాధార స్వాతిస్తా
నాగ్నేయమణి తాతానాదర విశిష్ట సహస్రారహృత్తుండరి
కాది కమలమాలికా భారిణి యగుటందేని యును జ్ఞానేంద్రియ
గోళాత్మక కమలమాలిక యందు జ్ఞానధారాధార యగుటవల
నను, పిండాండమున పద్మమాలిని యనంబరగు. మరియు నా
దేవి బ్రహ్మాండంబున కమలవనం బను దండ్రవాసిని యగుటం
దేని చంద్రకేరణ మూలార్థక స్వస్థిణి యగుచుండు - నింతియె

గాక సకల సురాసుర నరరగాది పాణులదేత కమలాద్రి
తమై పద్మచూలిని యనంబరగు - మరియొ నైశికక దివ్య సువ
ణక సకాస్రపత్ర స్రగ్వీరాజిత యని పురాణంబులు స్తుతింపు
చుందును - ఆ శ్రీదేవి చంద్ర స్వరూపిణియై జగదాప్లందంబు
సొసంగు చంద్రమండల వాసినియై శీత కిరణములచే సస్యాదు
లనుజ్జీవింపం జేయును - అఖిలపాణుల గర్భస్థ పిండంబులను
సెంపుజేయును - అదియనుంగాక ఘనసారశీతల యనబడు
చుందును - ఆ లక్ష్మీ హిరణ్యరూపముగ నావిర్భవించినది గా
న సోహిరణ్యరేతస్కుండవగు యజ్ఞ పురామండవా! మద్రక్ష
తాడకంబుగ నా మహాలక్ష్మీని పిలుచుక రమ్మని తాత్పర్యము
గల ఈ మంత్రమును శుక్లపక్ష పంచమియం దారంభించి ౧౦ -
దినముల రాత్రికాలముల యందు వ్రత పరాయణుండై చంద్ర
మండలమును జూచుచు లలితా స్వరూపిణియగు లక్ష్మీని లక్ష్మీక
రించి ౩౨ - మౌసముల వరకును జపించి విష్ణుక్త ప్రకారముగ
శాంతిచేసినేని యష్టపక్ష్యుండు సిద్ధమంతుండైన పిదప సార్వ
భౌమత్వంబును జగద్వశికరణ చణతయును పూర్ణాకాశంద ప్రతి
ష్ఠను కీర్తికభాగ మహాద్ధనాదులను చిరకాలము జెందియుండి

తుదకు చంద్రసాలోక్య చంద్రసాష్టికత్వ చంద్రసాయుజ్య రూప
ములగు మోక్షములను వరుసగ జెండగలడని॥౧౪॥

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః

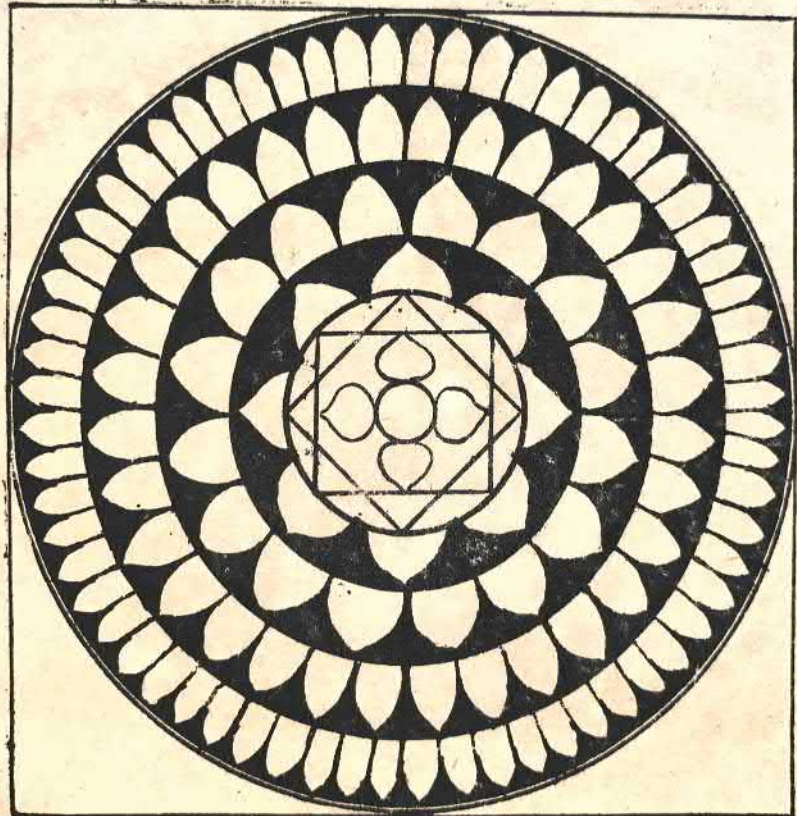
బింబుంవేదదశంలిఖ్య వస్వారంప సుపత్రకం - కలాదశం
సనులిఖ్య బిందావే కాక్షరంలిఖేత్ - కలాంతంమూలమలిఖ్య
ద్వాత్రింశేనూతృకాంలిఖేత్ - చతుష్షష్టిదశేచింతా మణింసు
లిఖ్యధూపుర - శ్రీవీజంసర్వతఃపూర్ణం కారయేద్యంత్రతత్వవిత్ -
ఎవమేతన్నహయంత్రం భుక్తిముక్తిఫలప్రదం - ధారణాదస్య
యంత్రస్య సర్వసంభవమృద్ధిమాన్ - వల్లభ స్సర్వలోకానాం
జాయతేసాధకోత్తమః.

శ్రీసూక్త పంచదశ్యుక్.

మహాలక్ష్మీ రత్నకోశే.

అస్యశ్రీశ్రీసూక్త తృతీయవర్గ ఋక్పంచదశీ మహామృ
త్రస్య అంగిరా ఋషిః (ఇతిమహాలక్ష్మీ రత్నకోశే) కుబేర

ఋషిః (ఇతి మంత్రకల్పాన్తవే) అనుష్టుప్ ఛందః (ఇతి రత్న
కోశ) ప్రస్తారపజ్జిశ్చందః (ఇతి మంత్రకల్పాన్తవే) శ్రీలక్ష్మీ దే
వతా - హ్రీం దీజం - శ్రీం శక్తిః - హ్రీం కీలకం (ఇతి మంత్ర
కల్పాన్తవే) శ్రీరాజ్య సింహాసనస్థ మహాలక్ష్మీ ప్రసాదసిద్ధౌ
జపేవినియోగః - హ్రీం తాం మఆవహ - అంగుస్తా - శ్రీం జాత
వేదః - తర్జ - హ్రీం లక్ష్మీ మనపగామినీం - మధ్యమా - హ్రీం
యస్యాం హిరణ్యం - అనామి - శ్రీం ప్రభూతంగావోదా శ్వో
శ్వా - కనిష్ఠికా - హ్రీం పురుషానహం - కరతలక - ఏవం
హృదయాదిన్యాసః - ధ్యాయైష్ఠ్యే ప్రహసితముఖేం రాజ్యసిం
హాసనస్థాం ముద్రాశక్తిం సకలవినుతాం సర్వసం సేవ్యమా
నాం - అగ్నౌ పూజ్యా మఖిలజననీం హేమవర్ణాం హిరణ్యం
భాగ్యోపేతాం భువనసుఖదాం భార్గవీం భూతధాత్రీం.

మంత్రః.

తృతీయావగ్దై ఋక్ష్వంచమీ.

ఓం॥ తాం మఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీం।
యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూతంగావోదా శ్వో శ్వా స్విదేయం
పురుషానహం॥౧౫॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యం.

ఇయం ఋక్ ద్వితీయా ఋచావ్యాభ్యాతా । ప్రధూతం ..
 భూమిష్ఠం । గావః - గాః । దాస్యః - పరిచారికాః । ఉభయ
 త్రికసంభజన్ । ఇయాక్ విశేష : । ఇతి తృతీయావగతః ॥
 ౩॥ ౫ ॥ ౧౫ ॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యం.

హేజాతవేదః - ఆగ్నే । యస్యాం - లక్ష్మ్యమగితా
 యాంసత్యాం । ప్రధూతంహిరణ్యం - పుష్కలంధనం । గావః -
 గోమహిష్యాదీక్ । దాస్యః - దానీజవాక్ । అశ్వాక్ - తురగా
 దీక్ । పురుషాక్ - పుత్రపౌత్రమిత్ర కశత్రాదీక్ । విందేయం -
 ఆహంలభేయం । అనవగామినీం - నివృత్తిరహితాం । తాం -
 తాదృశీం । లక్ష్మీం - శ్రియం । మే - మదభావం । అవహ - ఆ
 వాహనంకురు ॥ ౧౫ ॥ ఇతి శ్రీసూక్తభాష్యం సమాప్తం.

మంత్రకల్పాణివే.

పంచదశ్యాఋచః కుబేరఋషిః । ప్రస్తారపక్షి-శంఖః ।
 హ్రీం శ్రీం హ్రీమితిచక్షాని । ద్విధావిధక్షణంత్రేణ సవీజత్ర

యేణ సవ్యతేన త్రివారమనురామ విరామపరితతాన తస్మాద్ధా
 న్యసం॥ ధ్యానం॥ ధ్యాయేల్లక్ష్మీం ప్రహసితముఖీం రాజ్యసిం
 హాసనస్థాం ముద్రాశక్తిం సకలవినుతాం సర్వసంసేవ్యమానాం ।
 ఆగ్నోతూత్యా మఖిలజననీం హేమవణాకాంఘరణ్యాం భాగ్యో
 వేతాం భువనసుఖదాం భాగవతీంధూతిదాత్రీం ॥ మంత్రోయం
 ధాన్యరాశేరు పరిపద్మాక్షమాలయా తులసీకాష్ఠమాలయా వా
 పృత్యహమప్తశతోత్తర త్రిసహస్రప్రకారేణ సహస్రదివస జపా
 త్సిద్ధోభవతి । వ్యాహృజినైమహాద్వినీలాక్షమాలయా పంచలక్ష్మ
 జపార్చిత్రాక జయతి । వస్త్రాసనైవర్భాస్తరణే వా రుద్రాక్ష
 మాలయా నవలక్ష్మజపా ద్విద్యాంప్రాప్నోతి । వేత్రాసనేసువ
 తాక్ష మాలయాకోటిజపా ద్రాజ్యంప్రాప్నుయాత్ । విహిక
 సర్వకామప్రదోయం మంత్రః । అథాతేష్టేషా ద్వితీయామృత
 మనుకరోతి । అన్యదన్యేత్రోత్త మేవేతిసమానం॥౧౫॥ ఇతి పల్నా
 వశీ ఋగ్వేదాత్ ॥

తాత్పర్యము.

రండవ ఋక్కునకు చెప్పవడిన అథామే ఈ ఋక్కు
 కును తగియున్నది. ఈ మంత్రము సకలైహిక కామ్యార్థా
 ప్రదం బగును - దీనిని ౧౦౦౦ దినములు తులసీ పూసలతో

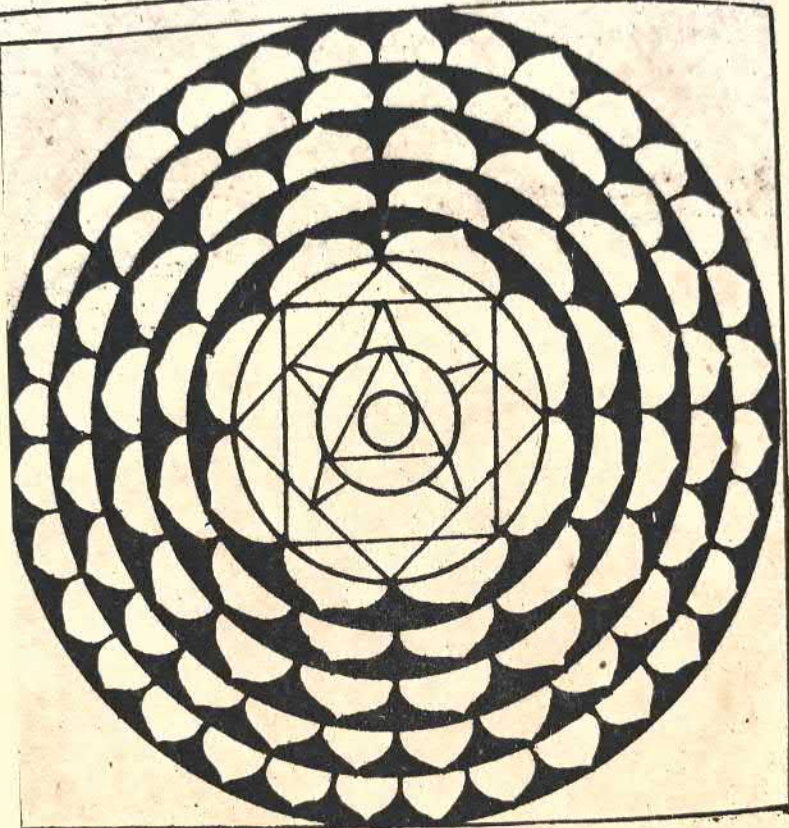
గాని కమలాక్ష మాలతో గాని ధాన్యరాశిని గూర్చుండి ౩౮ -
 లక్షల జపము జేసెనేని సకల కామ్యములును సిద్ధించు చుండును.
 పులి చమకమున గూర్చుండి ఇంద్రనీలమణుల మాలికతో ౪ -
 లక్షలు జపము జేసిన నతని శత్రువులు నాశ మగుచుండెదరు.
 వస్త్రాసనమున గాని దర్భాసనమున గాని గూర్చుండి రుద్రాక్ష
 మాలికతో ౯ - లక్షలు జపము జేసిన విద్యాప్రాప్తి గలుగును.
 బెత్తపు చాపమీద బంగారి పూసల నూలికతో కోటి జప
 మొనర్చిన నతడు మహారాజగును. న్యూన తర్పణ హేమానూ
 ది విధులను పూర్వోక్త క్రమంబునకా దెలిసి జేయ వలసినది.
 ఈ మంత్రము త్రివర్గ ఫల ప్రదం బనబడియె॥ ౧౪॥ శ్రీసూక్త
 భాష్యము ముగిసెను.

మహాలక్ష్మీరత్నకోశే యంత్రోద్ధారః.

ద్వావింశతోక్తవ్యకేయంత్రే ఏతన్నంత్రంబలిఖ్యకు - ధా
 రయత్పుత్రపౌత్రాద్యై స్సమృద్ధోజాయతేచిరాత్ - మహాయంత్రం
 ప్రవక్ష్యామి మహాత్మ్యైవి శేషతః -

యంత్రోద్ధారః.

పూర్ణాండాగ్రయమాలిఖ్య త్రికోణత్రయవర్ణకం - పంచకోశ

జంబవన్తం వస్వా రం సువన్తకం - వస్వాదిత్యకలాపత్రే మ్వాలిభ
 త్సుక్తమర్థః - చతుర్వింశద్దశతాత సర్వసాభాగ్యదాయినీ -
 శ్రీగాయత్రీమంతరాశ్చ ద్వాత్రింశతాదక్షాంతకం - ధూపురవిలిభ
 ద్బీజం సమగ్రంకమలాసన - మోమవారాజతేరామ్రే నీసేవాధూ
 జ్వలతకే - పూర్వవత్సాపయన్తి ద్వాత్ సర్వసాభాగ్యకృన్నుతాం -
 సర్వలోకవశికారం సర్వాద్వికరంపరం - సర్వసాపత్తయకరం
 సర్వప్రదవనాశనం సర్వరోగహర శ్రేష్ఠం సర్వశత్రువినాశనం -
 సర్వభూతప్రశమనం - సర్వవిఘ్ననివారణం - సర్వమృత్యుప్రశమ
 నం సర్వాభీష్టార్థసిద్ధిదం - భర్తాగృహమమోక్షాణం సాధనంభా
 గ్యకారణం - శ్రీ సూక్తస్యమూహాత్త్వంతు మయావక్తుంనశక్యతే -
 యదీధూసాంసహోలాతే గణ్యంతేవర్షబిందవః - తథాపిశ్రీమహా
 లక్ష్మ్యై వైభవంసూక్తవైభవం - కథనంగణ్యతేతాత కల్పకోటి
 శతైరపి - అతస్సంక్షేపతఃప్రొక్తం తవశ్రీసూక్తవైభవం - గోప్యా
 ద్గోప్యతమంసూక్త పుస్తకంనప్రకాశయేత్ - శ్రీసూక్తసర్వమేకం
 తే సర్వాభీష్టప్రయచ్ఛతి - శ్రీసూక్తేనతుమంత్రేణ కింవాలోకేన
 సిద్ధ్యతి ॥ శ్రీసూక్తంగురుణాదత్తమభిషేకపురస్సరం - దీక్షాపు
 రస్సరంశిష్యో గృహీయాన్మంత్రముత్తమం । పశ్చాదేతానికామాని
 సాధయేద్ధురుశాసనాత్ - గురుభ్యోయావదభ్యస్తం రావదేవానాం

లోకయత్ - వివంశద్గంధ్రుస్తకన్ధం సీద్ధయేనావలోకయత్ - అమ
పాత్రేయభాన్యస్తం పయోదధిఘృతాదికం - తస్యపాత్రస్యహ
ర్బల్యా త్సహపాత్రేణనశ్యతి - తస్మాద్గురుముఖాబ్జద్వా శ్రీసూక్తం
బుడశార్చకం - ప్రజాతస్త్వర్వసీభ్యర్థం మోక్షముద్దిశ్యమంత్రవిత్ -
సర్వానాగ్రామాన్ సమాశ్రిత్య మర్త్యలోకేమహీయతే॥ ఇతి మహా
లక్ష్మీరత్నకోశ సప్తవింశోధ్యాయః.

ఫలస్తుతిః.

నిరుక్తకారోక్త శ్రీసూక్తఫలస్తుతిః॥ యశ్శుచిః ప్రయతో
భూత్వా జుహుయాదాజ్య మన్వహం । క్రియన్విపంచ దశర్చంప
శ్రీకామస్సతతం జపేత్॥౧॥

యః శ్రీకామః శుశుచిః ప్రయతశ్చభూత్వా సతతంసం
కల్పదినాది పంచదశాబ్దేషు ప్రత్యహం స్వశాఖోక్త విధానేనా
గ్నిం సంస్కృత్య శ్రీసూక్త పంచదశ ఋశ్భిః పంచదశాజ్యాహు
రీన్ హుత్వాతతగి పరంక్రియః శ్రీసూక్తస్థ పంచదశర్చంసాక
త్యై నైకవారమితియథాశక్త్య ఖండపారాయణంమర్యాత్ । ఆఖ
నాపంచదశవారను ఖండపారాయణంకృత్వా తతవితైకామృతం
ఖిదివద్యథా సంఖ్యంజపేత్ । తదశక్తైరాకీకగ్నావపి పంచ

వశమున్నది ప్రత్యహంబంచదశాజ్య ముతీమకత్వా పంచదశ
వారం శ్రీ సూక్తంజపేత్తస్య శ్రీకామస్యతస్మిన్నేవ జన్మని మహా
తీత్రీప్రాప్తి ర్భవిష్యతితివిజ్ఞాయతే । విధివదన్మహా సమధిక
స్యతు థాయామాత్రంజా యథాహృగ్మంబా ఫలభవతి । ప్రతి
బంధక బాహుళ్యేతు జన్మాంతరే ఫలానుభవో భవిష్యతినిస్సంధాం
తః॥ తదుత్తం మంత్రరహస్యే అధికారీయథాదేనే యథాకా
లయథామనుం । యావ్యవృథాసంధానద్వ ప్రజపేత్తావృశం
ఫలం॥ కాలదేశక్రియామాహ ద్యమమాపంబభేన్నరః । అత్యు
త్కృతేనపుణ్యేన తస్మిన్నేవహిజన్మని॥ తత్ఫలంప్రాప్నుయాత్సితో
నాత్రకాత్యావిచారణా । పుణ్యస్థానుత్కటత్వేతు చిరాత్క్రిం
చిత్ఫలంబభేత్ ॥ ప్రతిబంధక బాహుళ్యే ఫలంజన్మాంతరేభవేత్ । న
దేవతోమణింస్యథాం భవిష్యతికదాచన॥ తస్మిన్నంత్రంజపేచ్ఛ్రీ
యతగుడ్ధేన్ద్రియ క్రియా ఇతి॥౧॥

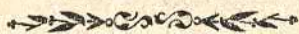
తాత్పర్యము.

భవకామం దగువాడు సాధన సంపత్తి సంపన్నుడై
కుచిహాకారిం దగుచు నిండ్రములును తుర్వాప్యహరియుల హోవి
వ్యక నుచితాధి సంధిగలవా దగుచు ముత్తరాంబుల శుక్లవర్షుని

సముచిత కాలంబున పద్మాకర తులనీకానన గోష్ఠాది పుణ్య ప్రదేశ
 శంబులయందు విధ్యుక్త ప్రకారముగ దీక్షితుండై సంకల్పించి
 ౧౫ - సంవత్సరముల వరకును ప్రత్యహము నిత్యకర్మాఽ ఒరుద్ధం
 బుగ ప్రాతః కాలంబున శ్రాతస్తాతః లౌకికాఖ్య యథాహ
 భాగ్నియందు ౧౫ - ఋక్కులచేత పంచదశా జ్యోహుతులను
 హోమము జేసి ౧౫ - ఋక్కులను అఖండముగ జపము చేయ
 వలసినది - ఒక్కొక్క ఋక్కు నైనను తత్తదుక్త న్యాసాదివిధి
 ప్రకారము జపించి శాంతి జేయవలసినది. మంత్ర సిద్ధివలన
 సత్యత్కట పుణ్యము గలిగెనేని నూక్త పారాయణోక్త ఫలం
 బు సంపూర్ణముగ నా జన్మముననే ఘటిల్లుచుండు. అను
 త్కట పుణ్యంబైన నిసుమంత ఫలము ఛాయామాత్రముగ గలు
 గక మానదు. విఘ్నాధిక్యము గలిగెనేని ప్రతిబంధకాతి శయము
 వలన నా కర్మము జన్మాంతరాను భవ్య ఫలదాయకం బగు
 చుండును. కాలదేశ క్రియానుగుణంబుగ కర్తృ యోగ్యతాను
 రూపంబైన ఫలమే గలుగునుగాని యెక్కువ రాచాలను. వా
 జ్ఞీయమము, చిత్తైకాగ్రత, మనశ్శుద్ధి, శౌచము, బ్రహ్మచర్యము,
 ఆహింస, సత్యము, అస్తేయము, ఔంతి, భూతదయ, సత్త్వము,
 అహోరశుద్ధి మొదలైన నియమము లన్నియును ఆవశ్యకము లైనవి.

ఈలాగున నీ శ్రీసూక్తంబును అనుష్టానము జేసినవారలు శ్రా
వ్యునిద్వారా జేయించినవారలు గూడ ధనవృద్ధి, ధాన్యవృద్ధి, పు
త్రపౌత్రాభివృద్ధి, కల్యాణకార్య సంపత్తి, సౌఖ్యము, భాగ్యము,
రాజ్యము, గౌరవము, కృషిలాభము, వాణిజ్యలాభము, వివాద
విజయము, ఆరోగ్యము, సంతానము, మొదలైన సుఖములను
చెంది ఇహలోకమున సకల సౌఖ్యములను చిరకాలము అనుభ
వించి చివరకు శ్రీమన్నారాయణుని గ్రహమువలన శాశ్వతంబైన
పరమపదమును సులభముగ పొందగలరని వేదసిద్ధాంత మైనది.

శ్రీసూక్తభాష్యాభిప్రాయము ముగిసెను.

శ్రీలక్ష్మీ నారాయణార్చనమస్తు.

మంగళ మస్తు.

శ్రీరస్తు.

శ్రీరస్తు.

ఋగ్వేదీయ సాధాగ్యలక్ష్యుపనిషత్.

ఓంవాజ్ఞే మనసీతశాంతిః ॥ అథభగవంతం దేవాణామః
హేభగవన్నగి కథయ సాధాగ్యలక్ష్మీ క్ష విద్యాంతథేజ్యోవోచత్ భగ
వానాదినారాయణః । సర్వదేవాయూయం సావధానమనాభా
త్వాశృణుత । తురీయరూపం తురీయాతీతం సర్వోత్కృటం
సర్వమంత్రాసగతం పీతోపపీతదేవతా పరివృతం చతుర్భు
జం శ్రియం హిరణ్యవణాకమితి పంచదశస్కంద్యాయథ ॥ అథ
పంచదశఋగాత్మకస్య శ్రీనూక్తస్యాసందకడికామ చిక్షితేందరా
సుతాఋషయః । శ్రీరిణ్యాద్యఋచః । చతుడకాశానామృచా
మాసం దాద్యవయః । హిరణ్యవణాక ద్యృక్త్రీయస్యానుష్టు
ప్తాఋషందః । కాంసోస్తీత్యస్యబృహతీఋషందః । తదన్యయాద్వకా
యో ప్రీష్టుప్తాఋషందః । అనుష్టుప్తనరప్తకస్య । శవస్యప్రస్తార
ఋషిః । త్యగ్నిదేవతా । హిరణ్యవణాకమితిదీజం । కాం
సోస్తీతిశక్తిః । హిరణ్మయా చంద్రారణితస్యజా హిరణ్యస్యజా

హిరణ్యాహిరణ్యవనోతి ప్రణవాదినమోంతై శ్చతుర్థ్యంతైరం
 గన్యాసః॥ ఆధవక్త్రమై రంగన్యాసః మస్తకతోచనశ్రుతిహ్రిణ
 వదనకంఠవాహుద్వయ హృదయనాభి గుహ్యసాయూరు జాను
 జంఘేషు శ్రీమూతైక ర్చంక్రమశోన్మసేత్ ॥ అమలకమల సంస్థా
 తద్రజః పుంజవణాః కరకమలధృతేస్తా భీతియద్దాంబుజావ ।
 మణిమమట విచిత్రాలంకృతాకల్పజాలై స్సకలభువనమాతా సౌ
 తతంశ్రీశ్చిమైసః ॥ తత్ప్రీతంకణికాకాయాంస సాధ్యంశ్రీబీజం ।
 వస్వాదిత్యకలాపద్దేషు శ్రీమూర్తగతాథాఽథా ర్చితస్పహియ్యః
 శ్శుచిరితి మాతృకయాచక్రియం । యంత్రాంగదళకంచ విలిఖ్య
 శ్చియమావాహయేత్ । అంగైఃప్రథమావృతిః । పద్మాదిభిర్ద్వితీ
 యాలాకేతైస్తృతీయా తదాయుర్దైపురీయావృత్తిర్భవతి శ్రీమూతై
 నావాహనాది యోడశసహస్రజపః । సాధాగ్యరమైకాక్షర్యా భృ
 గుస్యచక్రాంత్రీశ్చియఋష్యాదయః । శమిలేపీజశక్తీ । శ్రామి
 త్యాదిషడంగం॥ భూయాహ్మయోద్విపద్తా భయవరదకరా త
 ప్రకాతఃస్వరాధా శుభ్రాభ్రాభేభయగ్నద్వయ కరభృతమంభా
 ద్భిరాసిన్ధుమానా । రత్నోఘాబద్ధమాఢి ద్విమలతరనుమాలాతః
 వాలేపనాధ్యా పద్మాక్షిపత్తనాభోరసికృతవసతిః పత్తగాశ్శీశ్చి
 మైసః । తత్ప్రీతం । అష్టపత్రింపృత్తత్రయం ద్వాదశరాశ్చండం

చతురశ్చిరమాపీతంభవతి । కడికాయం ససాధ్యంశ్రీనీజం ।
 విభూతిరున్నతిః కాంతిస్సృష్టికిరీటిన్ధిత సకలిపుష్పిరుత్కృ
 స్పిఘుద్ధిరితి పుణవాదినమోంతైశ్చ తుభ్యంంతైర్నవశక్తియజే
 త్ । అంతైఃప్రభమావృతిః । వాసుదేవాదిద్వితీయా బాలక్యా
 దితృతీయా ఇంద్రాదిభిశ్చతుర్థీభవతి । ద్వాదశలక్షజపః । శ్రీ
 షష్ఠీర్వరదావిష్ణు పత్నీవసుప్రదా హిరణ్యరూపాస్వర్ణమావినీ
 రజతసృజాస్వర్ణప్రభా స్వర్ణప్రాకారాపద్మవాసినీ పద్మహస్తా పద్మ
 ప్రియా ముక్తాలంకారా చంద్రాసూర్యాబిలవప్రియా ఈశ్వరీ
 భుక్తిర్భుక్తివిభూతి ఋద్ధిస్సమృద్ధిః కృష్టిః పుష్టిధానదాధనేశ్వరీ
 శ్రీధాభోగినీ భోగదాసావిత్రిభాత్రీత్యాదిప్రణవాది సమంతా
 శ్చతుర్భుక్తాంతామంత్రాః । ఏకాక్షరవదుగాదిపీతం । లక్షజపః -
 దశాంశంతర్వణం । శతాంశంహవసం । సహస్రాంశంద్విజత్స
 ప్తిః । నిష్కామా నామేవ శ్రీవిద్యాసిద్ధిః॥ సకదాపిసకామానామితి॥

అథహానందేవాణామ స్తురీయయామాయయా నికాష్టం
 తత్త్వంబ్రాహ్మి తథేతిసమూహావచ । యోగేనయోగోజ్ఞాతవ్యో
 యోగోయోగాత్ప్రచక్షతే । యోగమత్తస్తుయోగేన సయోగీర
 మతేచిరం॥ సమాపయ్యానిద్రాంసుజీవేకై ల్పభోజీశ్రమత్యాజ్య

బాధవివికైవదేశే । సదానీతనిస్త్యజ్యవీష ప్రియతోఽభవా
 ప్రిణరోధో నిజాభ్యాసమ్ముగాత్ ॥ వక్త్రేణాపూర్యవాయుం
 ముతవహనిలయై పానమాకృష్యధృత్వాస్వాం గుప్తాధ్యంగురీ
 ధిర్వ రకరతలయోష్ణాద్ధి రేవంనిరుంధ్య । శ్రోత్రేనేత్రేచనాసా
 పుటయుగళిమధో న్నేనమాగేణాసమ్య క్ష్యంతప్రత్యయాంసం
 ప్రణవబహువిధ ధ్యానసంలీనచిత్తాః । శ్రీవణముఖినయననాసా
 నిరోధనేనైవకతావ్యం । శుద్ధసుమయ్యుసరతౌ స్ఫుటమమలం
 శూయతేనాదః । విచిత్రఘోషసంయుక్తా నాహితేశూయతే
 ధ్వనిః । దివ్యదేహశ్చతేజస్వీ దివ్యగంధోఽప్యరోగవాత్ । సం
 పూణాహృదయశ్శూన్యే త్వారంభేయోగవాత్భకత్ । ద్వితీ
 యాంవిఘటికృత్య వాయుర్భవతిమధ్యగః । దృఢాసమోభవేద్యో
 గీ వత్సవ్యాసనసంస్థితః । విష్ణుగ్రంథేస్తతోభేదా త్వరమా
 నందసంభవః । అతిశూన్యోవిమదశ్చ భేరిశబ్దస్తతోభవత్ ।
 తృతీయాంయత్నతోభిత్వా నినాదోమద్భకభస్వనిః । మహాశూ
 న్యంతతోయాతి సర్వసిద్ధిసమాశ్రయం । చిత్తానందంతతోభిత్వా
 సర్వపీతగతానిలః । నిష్పర్వైష్టవశ్శబ్దః క్షణానీతిక్షణోభవే
 త్ । ఏకీభూతంతచాచిత్తం సనకాదిమునీడితం । అంతేన తం
 సమారోప్య ఖండేఖండంసమర్పయత్ । భూమానప్రకృతింధ్యా

త్వా కృతకృత్యోజ్యుతోభవేత్ । యోగేనయోగంసంరక్ష్య భా
వంభావేనచాంజనా । నిర్వికల్పంపరంతత్వం సదాభూత్వాప
రంభవేత్ । అహంభావంపుత్యజ్య జగద్భావమనీదృశం $\frac{1}{2}$ నిర్వి
కల్పస్థితోవిద్వాన్ భూయోనాప్యమకోచతి । $\frac{1}{2}$ సలిలేంధ్రం
యన్వత్సామ్యంభవతియోగతః । తథాత్మమనసోరైక్యం సమా
ధిరభిధీయతే । యదాసంక్షీయతేప్రాణో మనసంచప్రతీయతే ।
తదాసమరసత్వంయతే సమాధిరభిధీయతే । యత్సమత్వంతయో
గశ్చ జీవాత్మపరిమాత్మనాః । సమత్వనష్టసంకల్ప స్సమాధి
రభిధీయతే । ప్రళాఘాన్యంమనశ్శూన్యం బుద్ధిశూన్యంఽరామ
యం । సర్వశూన్యంనిరాకాశం సమాధిరభిధీయతే । స్వయ
మచ్చరితేదేవా తేహీనత్యసమాధివా । నిశ్చలతంత్రానీయా
త్సమాధిరభిధీయతే । యత్రయత్రమనోయోగో తత్రతత్రవరం
భవం । తత్రతత్రపరంబ్రహ్మ శాశ్వతసమవస్థితమితి ॥

ఆక్షరైశ్చ నందేవాణామర్చనచక్రివిహిత మనుభూతీతి తథే
తిసమీహావాచ । ఆథాశక్తిచ్చచక్రిం త్రిరావృత్తిభగమందలాకా
రంతత్త్రయమంకండేశశ్చైః । పాదకాకారం ధ్యాయేత్తత్త్రిం కామ
రూపవీరం సర్వకామ ఫలప్రదంకవతి । తత్యాకారచక్రిం ।
ద్వితీయం స్వాధిష్ఠానచక్రిం మత్తకంతత్తత్త్వే విశ్వమభిముఖం
లింగం ప్రివాళాంకురసదృశం ధ్యాయేత్తత్త్రిం ధ్యాన వీరం

జగదాకర్షణ నిర్దిష్టదంభవతి । తృతీయంవాభిచక్రం పంచావ
తకం సర్వకుటిలాకారం తన్నధ్యేకుండలినీం బాలార్కకోటి
ప్రభాం తనుమధ్యాంధ్యాయేత్ । సామధ్యేశక్తి స్సర్వనిర్దిష్ట
దాభవతి । మణిపూరకచక్రం హృదయచక్ర మష్టదశమభో
ముఖం । తన్నధ్యే జ్యోతిషజ్ఞయలింగాకారం ధ్యాయేత్ । పైవ
జంసకళాసర్వప్రియా సర్వలూకవశ్యకరీభవతి । కంఠచక్రం
చతురంగుళం తత్త్రివామే ఇతావంద్రినాడి దక్షిణే పింగళా
సూర్యనాడి । తన్నధ్యే గుమమ్మాం శ్వేతవరాకంధ్యాయేత్ ।
యవివం వేదానాహత నిర్దిహాభవతి । తాలుచక్రం తత్త్రి
మృతధారా ప్రవాహః ఘంటకాలింగం మూలచక్ర రంభే
రాజదంతావలంబినీ ఐవరందశమద్వారం తత్త్రిశూన్యంధ్యాయే
చ్చిత్తలయంభవతి । సప్తమంభూచక్ర మంగుష్ఠమాత్రం తత్త్రి
జ్ఞాననేత్రం దీపశిఖాకారం ధ్యాయేత్ । తదేవకపాలకందం
వాక్సిర్నిర్దిష్టదంభవతి ॥ ఆఙ్గాచక్రమష్టమం । బ్రహ్మరంధ్రంసిర్వాణ
చక్రం తత్త్రిసూచికాగ్రహేతరం ధూమ్రశిఖాకారం ధ్యాయే
త్ । తత్త్రిజాలంధరపీఠం మోక్షప్రదంభవతి । ఇతి వరబిన్న
చక్రం నవమమాకాశచక్రం తత్త్రిషోడశదశపద్మ మూర్ధ్వము
ఖం తన్నధ్యకనికరా త్రిహూటాకారా తన్నధ్యే ఋధ్వేశక్తి
కంపశ్యకధ్యాయే తత్త్రివపుణాగరిపీఠం సర్వేచ్ఛానిర్ది సాభ

సంభవతి ॥ సౌభాగ్య లక్ష్మ్యపనిషదం నిత్యమగ్రే సోగ్నితా తా
భవతి । సవాయుపూతో భవతి । ససకలధనభాగ్య సత్పుత్ర
కళత్రహయభూగజ పశుమహిషీ దానీదాసయోగ జ్ఞానవాక్
భవతి । నసపునరావర్తతే నసపునరావతతత ఇత్యుపనిషత్ ॥
ఓంవాజ్ఞేమనసీతిశాంతిః॥శ్రీరస్తు॥

ఇతి సౌభాగ్యలక్ష్మ్యపనిష త్సమాప్తా.

శ్రీపంచదశీస్తవ ప్రారంభః.

ఓం॥ కల్యాణవృష్టిధిరివా మృతపూరితాభిః క్షీణస్వయం
వరణ మంగళదీపికాభిః । సేవాధిరంబతవ పాదసరోజయూలే నా
కారికిం మనసేభాగ్యవతాంజన్తానాం॥౧॥ ఏతావదేవజనని స్సల
హణీయమా ప్రైత్యద్వంద సేవసేవిత్యగతేచ సేత్రే । సాన్నిధ్యమద్య
తరుణాంబుజ సోదరస్యత్వద్విగ్రహస్య పరయానుభయాప్లుతస్య ॥
౨॥ ఈశత్వనామకలుషాః కలినామసంతిబ్రహ్మదయః ప్రతిభవం
ప్రళయభిభూతాః । ఎకస్స ఎవజగతిర్ధిర సంధితాస్తేయః పాద
యోస్తపస కృత్వణతింకరోతి॥౩॥ లభ్యాసకృత్త్రిపుర సుందరి
తావకీనం కారుణ్యకందళితకాంత భరంకిటాక్షం । కందర్పభావ
సుభగాః భిలుభక్తిభాజస్సంమోహయంతి తరుణీభుజవనత్రయ

ః॥౪॥ హింకారమేవతవనా మగృణంతిపేదామూత త్రీకొణ
 నిలయైతిపురేతితేత్రే । త్వత్సంస్కృతాయమభటూదిభయం ద్విష్ట
 యదీవ్యంతినందనవ నేసహలోకపాలైః॥౫॥ హంతుఃపురామధిగ
 శం పరిపీయమాసఃకూరః కథంనభవితాగరశస్యవేగః । శాశ్వత
 నాయయది మాతరిదంతవాధకం దేహస్యశశ్వదమృతా ప్లుతశీతల
 స్య॥౬॥ సర్వజ్ఞతాం సదసివాక్పటతాం ప్రసూతేదేవత్వదంఘ్రి
 సరసీరుహయాఃప్రణామః - కించస్ఫురన్మమట ముజ్జ్వలమాతప
 త్రిం ద్వేచామరేచమహతీం వసుధాండదాతి॥౭॥ కల్పద్రుమై
 రభిమత ప్రతిపాదనేషుకారుణ్యవారిధిభి రంబభవత్కటాక్షైః ।
 ఆలోకయత్రిపుర సుందరిమామస్తాభంత్యయ్యై వభక్తిభరితంత్య
 యాబద్ధత్వస్థి॥౮॥ హంతేతరుష్యపిమనాం నీనిధాయచాన్యభక్తి
 వహంతికిల పామరవైవతేషు । త్వమేవదేవిమననాసమనుష్టరా
 మిత్యామేవనౌమికరణం జననిత్వమేవ॥౯॥ లక్ష్మ్యేషు సత్త్వపి
 కటాక్షసిర్క్తకానా మాలోకయత్రిపుర సుందరిమాంకదాచిత ।
 నూనంమయాతుసప్తశః కరుణైకపాత్రంజాతో జనిష్యతిజనినవ
 జాయతేవా॥౧౦॥ హింక్రొమితి ప్రతిదినంజపతాంతవాఖ్యాం
 కిన్నానుదుర్లభ మిహత్రిపురాధివాసే । మాలాకిరీటమదనాప్రణ
 మాసనీయాంతాం నేవతేవసుమతీస్వయమివలక్ష్మీః॥౧౧॥ సంప

త్వరాదిగతతేంద్రియ సందనాని సామ్రాజ్యవాసనిరతానిసర
 రుహాక్షి - త్వద్వందనాని దురితాహరణాద్యతాని మామేపమాతర
 నశంకలయంతున్యాశం॥౧౨॥ కల్పపసంశృతిమ కల్పితతాంబ
 వస్యదేవస్య ఖండవరశోపరవైరవస్య । పాశాంకువైశ్వవశరాస
 న పుష్పవాణాసాసాక్షిణీ విజయశేతవమూర్తిరేకా ॥౧౩॥ ల
 గ్నంసదాభవతు మాతరిదంతవాభాం లేజఃపరంబహుళకుంకుమ
 పంకశోణం - శాస్త్రత్కిరీటమమృతాంగుకరావతం సమమధ్యే త్రి
 కోణనిలయం వరమమృతాద్రకం॥౧౪॥ హ్రీంకారమౌవతవనా
 మతదేవరూపంత్య న్నామకులకాభ మిహత్రిపురేగృణంతి । త్వత్తై
 జసాపరిణతం వియదాదభూతం సౌఖ్యంతసూతిసరసీరుహసంప
 దాద్యైః ॥౧౫॥ హ్రీంకారత్రయ సంతపుటేనమహతా మంత్రేణ
 సంధిపితంప్రీతంయః ప్రతివాసరంతవ పురోహితజాపేవ్యంత
 రిత్ । తస్యక్షోణీభుజోభవంతి వశగాలక్ష్మీశ్చరస్థాయినీవాణీ
 నిమకాలసూక్తిభారభరితా జాగతికాపీఘంబయః॥

ఇతి శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాదాచార్య కృతిః.

కల్యాణవృద్ధిప్రప సృంతాద్గః.

ఓంరత్నమ్.